
Rapportage beperkt onderzoek
Afhandelingstermijnen van bezwaarschriften
K5-gemeenten

De K5-gemeenten hebben gezamenlijk een rekenkamer met twee leden die onafhankelijk zijn van de plaatselijke politieke partijen. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van beleid.

De gemeentelijke organisatie heeft haar eigen taken en verantwoordelijkheden voor het bereiken van haar doelen en de controle hierop. De rekenkamer moet gezien worden als het sluitstuk van de controlemiddelen.

De rekenkamer heeft de volgende doelen voor ogen:

- het versterken van de rol van de gemeenteraden;
- het vergroten van de publieke verantwoording;
- het verbeteren van het gemeentelijk handelen.

De rekenkamer kan deze doelen bereiken door onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. De rekenkamer richt zich met de conclusies van de onderzoeken en de aanbevelingen in de eerste plaats tot de gemeenteraden. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten onder de aandacht gebracht bij de burgers.

Samenstelling Rekenkamer K5

De heer L. van der Kallen (voorzitter)

De heer R. Kreukniet

Secretaris:

Mevrouw J. Hoogendoorn

Contactgegevens

Rekenkamer K5

Postbus 3018

2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel

e-mail: jhoogendoorn@ouderkerk.nl

website: www.k5-gemeenten.nl onderdeel rekenkamer

1 Inleiding

De gezamenlijke rekenkamer van de K5-gemeenten heeft een beperkt onderzoek uitgevoerd naar de afhandelingstermijnen van bezwaarschriften teneinde te bepalen of een uitgebreider onderzoek wenselijk is.

In het onderzoek stonden de volgende vragen centraal:

1. Hoeveel procent van de bezwaarschriften wordt in 2006 afgehandeld binnen de geldende termijnen?
2. Welke knelpunten ervaart iedere commissie bezwaar- en beroepschriften om binnen de geldende termijnen de bezwaarschriften af te handelen?

Aan de vijf commissies is door de rekenkamer gevraagd om gegevens aan te leveren over de afhandelingstermijnen en de ervaren knelpunten. De resultaten van dit rapport zijn gebaseerd op de aangeleverde gegevens (zoals jaarverslagen en overzichten behandelde bezwaarschriften). De dossiers met alle gegevens over de behandeling van individuele bezwaarschriften zijn **niet** bestudeerd. De resultaten van dit beperkte onderzoek zijn **niet** voor verificatie voorgelegd aan de adviescommissies voor bezwaar en beroep.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het wettelijk kader en relevante ontwikkelingen. De resultaten over de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de ervaren knelpunten. De maatregelen die per K5-gemeente zijn genomen om de bezwaarprocedure te versnellen staan in hoofdstuk 5. Tot slot motiveert de rekenkamer haar advies over de te nemen vervolgstappen in hoofdstuk 6.

2 De bezwaarprocedure¹

Iedere burger of organisatie die het niet eens is met een beschikking kan daartegen bezwaar aantekenen. De gemeente neemt het genomen besluit dan, met inachtneming van de standpunten van de bezwaarmaker, in heroverweging.

Alle K5-gemeenten hebben een adviescommissie, een commissie bezwaar- en beroepschriften, ingesteld die de partijen hoort en de raad/het college adviseert. Deze commissies nemen geen bezwaarschriften in behandeling over opgelegde aanslagen OZB belasting, rioolrecht, reinigingsrecht en afvalstoffenheffing. Deze bezwaarschriften worden in behandeling genomen door het SVHW (Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling).

Het bestuursorgaan dat zich laat adviseren door een adviescommissie, dient binnen **tien** weken na ontvangst van het bezwaarschrift het besluit in heroverweging te verzenden. De tijd die verstrijkt tijdens het herstellen van een verzuim op grond van artikel 6:6 Awb telt hierbij niet mee (artikel 7:10, tweede lid, Awb). Het bestuursorgaan kan, onder schriftelijke

---

¹ Een groot deel van dit hoofdstuk is overgenomen van een ander rekenkamerrapport, namelijk Onderzoek Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel, *Bezwaarlijke termijnen?*, april 2005.

mededeling aan de indiener, de beslissing voor ten hoogste **vier** weken verdagen.² Verder uitstel is alleen mogelijk als de indiener en de andere belanghebbenden daarmee instemmen.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de mogelijkheid om de termijn te verdagen in de wet opgenomen is voor bijzondere gevallen. De Nationale Ombudsman benoemt een groot aantal bezwaarschriften ineens (piekbelasting) en bijzonder ingewikkelde zaken als bijzondere gevallen.

Recente ontwikkelingen

Op 1 september 2004 is een wijziging in werking getreden, die het mogelijk maakt om de bezwaarprocedure over te slaan en rechtstreeks bij de bestuursrechter in beroep te gaan. De mogelijkheid staat open voor gevallen, waarin de bezwaarprocedure geen toegevoegde waarde heeft en een herhaling van zetten is. Het bestuursorgaan beslist zelf of een bezwaarschrift geschikt is voor rechtstreekse afdoening en kan hieromtrent beleidsregels vaststellen (artikel 7:1a Awb).

Op 15 maart 2005 is een wijziging van de Awb in werking getreden, die het mogelijk maakt om tegen het niet tijdig nemen van een besluit een klacht in te dienen bij een externe klachtinstantie, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke ombudsman.

De wet kent op dit moment geen sanctie voor het overschrijden van de termijn. Het is een termijn van orde. De indiener van het bezwaar kan beroep instellen bij de rechtbank (artikel 8:1 j° 6:3 Awb), maar heeft daar in het algemeen weinig baat bij. Strekking van de uitspraak van de rechter is in zo'n geval dat het bestuursorgaan gesommeerd wordt alsnog een besluit op het bezwaarschrift te nemen.

Wetsvoorstel dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op 7 juli 2006 is de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen door de Tweede Kamer aanvaard. Oorspronkelijk was er sprake van twee wetsvoorstellen:

- Dwangsom bij niet tijdig beslissen geeft de mogelijkheid om een dwangsom te eisen indien het bestuursorgaan niet tijdig beslist op een aanvraag of op een bezwaarschrift. Het gaat daarbij vooral om vergunningen, maar ook om de WOZ-beschikking op aanvraag (art. 26 en 28 Wet WOZ) en uitspraken op bezwaarschriften.
- Wet beroep bij niet tijdig beslissen heeft betrekking op alle beschikkingen en geeft de mogelijkheid om beroep bij de rechter in te stellen als het bestuursorgaan niet tijdig een beslissing neemt.

Door een amendement zijn de twee wetsvoorstellen in elkaar geschoven. De burger heeft nu de keuze: of een inhoudelijk besluit via de rechter of kiezen voor de dwangsom.

Andere amendementen en moties die zijn aangenomen zijn:

- instemming met uitstel van de beslistermijn door belanghebbende moet schriftelijk gebeuren;
- inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2009;
- bestuursorganen kunnen ervoor kiezen om de wet al eerder van toepassing te verklaren³.

---

² In afwijking van de Awb bedraagt de beslistermijn in belastingzaken één jaar (Algemene wet inzake de rijksbelasting in samenhang met de Gemeentewet en de Wet WOZ). De termijn kan worden verlengd met één jaar. Deze termijnen zullen op grond van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving worden ingekort.

³ De gemeente Rotterdam gaat als proef boetes betalen aan inwoners die, langer dan de termijn die ervoor staat, moeten wachten op individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning.

Indien een ingebrekestelling is ontvangen, kan volgens het wetsvoorstel de totale dwangsom per bezwaarschrift oplopen tot 1.260 euro.

Het wetsvoorstel ligt nu bij de Eerste Kamer.

3 Duur bezwaarprocedure

In het onderstaande overzicht staan de resultaten vermeld.

Tabel 1: resultaten afhandelingsduur in 2006

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Aantal bezwaarschriften	48 ingediend	46 behandeld	36 behandeld	58 behandeld en 49 ingediend	46 ingediend
Gemiddelde duur	38 weken (langste 87 weken en kortste 18 weken)	30 weken (langste 55 weken en kortste 11 weken)	-	Gemiddelde duur tot verzending advies college: 28 weken (langste 95 weken en kortste 5 weken) Gegevens over natraject ontbreken.	16 weken* (langste 27 weken en kortste 6 weken)
Percentage binnen 10 weken	0%	0%	-	-	-
Percentage binnen 14 weken	0%	4% - 8% (2 zaken zijn onduidelijk)	-	-	-

*) gemiddelde van 2005 i.p.v. 2006

Bergambacht

De gemiddelde afhandelingstermijn is door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Nederlek

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin iedere behandelde zaak wordt toegelicht. De informatieverstrekking over de duur van de procedure is in het jaarverslag van 2006 onduidelijk. De gemiddelde afhandelingstermijn is daarom door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Ouderkerk

Door de commissie is geen overzicht bijgehouden van de indien- en afhandelingsdata van bezwaarschriften in 2006. Het gemiddelde kan worden berekend aan de hand van de dossiergegevens. In een brief heeft de voorzitter aangegeven dat de afhandelingstermijnen van de

bezwaarschriften in 2006 zodanig zijn geweest dat het bestuursorgaan niet in staat was de beslissing op bezwaar te nemen binnen de in de Awb bedoelde termijnen. In een aantal zaken bedroeg de duur van de procedure meer dan een jaar.

Schoonhoven

Eind 2006 is afgesproken dat per kwartaal een rapportage wordt opgesteld voor de raad over de afhandeling van bezwaarschriften. In het overzicht van de behandelde bezwaarschriften in 2006 ontbreken de gegevens over de verzenddatum van de beslissing op beroep door het bestuursorgaan aan de bezwaarmaker. De rekenkamer heeft aan de hand van het overzicht alleen een deel van de gemiddelde afhandelingstermijn kunnen berekenen (zie bijlage 1).

Vlist

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin onder andere de totale gemiddelde behandeltijd wordt vermeld. De gemiddelde afhandelingstermijn van gemeente Vlist is afkomstig van het jaarverslag 2005. Het jaarverslag over 2006 is nog niet gereed.

4 Ervaren knelpunten

Op basis van de aangeleverde gegevens (jaarverslagen of brieven) is het onderstaande overzicht samengesteld.

Tabel 2: overzicht ervaren knelpunten

Gemeente	Ervaringen
Bergambacht	
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal inkomende bezwaarschriften fluctueert sterk (de ene maand komen er vier tot acht bezwaarschriften binnen de andere maand geen één). • Er is een trend waarneembaar dat steeds meer bezwaarschriften worden ingediend. • De commissie is van oordeel dat de (primaire) beslissingen niet altijd voldoende gemotiveerd zijn of er liggen aan de motivering onvoldoende kenbare feiten ten grondslag. • Het verlenen van medewerking door de vertegenwoordigers van de bestuursorganen geniet prioriteit en men leeft zich voldoende in de aard van de zaak en de belangen van de bezwaarden. • Gebleken is dat enkele zaken die waren binnengekomen bij Sociale Zaken niet waren doorgestuurd naar de secretaris van de commissie. <p>Overig: De adviezen tot grondverklaring worden veelal niet opgevolgd in de beslissing op bezwaar (in het jaarverslag wordt aangegeven dat het 7 van de 10 zaken betreft).</p>
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken werden aan Sociale Zaken van de K5-gemeenten gezonden. Pas geruime tijd later kwamen deze bezwaarschriften ter kennis van de commissie. • De voorbereiding van het verweer door de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan leverde vaak vertraging op. • Vooral bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken kwam het

	<p>regelmatig voor dat na de hoorzitting nadere informatie bij de verweerder moest worden ingewonnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De secretaris van de commissie is ook belast met andere werkzaamheden. In de praktijk bleek vlotte afhandeling van verslagen en adviezen daardoor tot nu toe een probleem te zijn. • Reclamanten vragen nogal eens uitstel van de hoorzitting. Dat verzoek wordt in principe éénmaal gehonoreerd.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Toezending bezwaarschriften vanuit K5-organisaties (sociale zaken en leerlingenvervoer) naar de commissie is niet altijd tijdig. • Ook in het natraject, nadat de commissie haar advies heeft aangeboden, kunnen vertragingen optreden. • Het al dan niet aanhouden van een bezwaarschrift ten behoeve van nader onderzoek is ook een reden van termijnoverschrijdingen. <p>Overig: Het dagelijks bestuur van K5 wordt geadviseerd door 5 lokale commissies. Er is een risico dat binnen het gebied van de K5-gemeenten identieke bezwaarzaken tot verschillende besluiten in verschillende gemeenten leiden omdat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere.</p>
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de registratie van de bezwaarschriften heeft de commissie geconstateerd dat met name besluiten naar aanleiding van uitgebrachte adviezen over bijstand en WVG-zaken lang op zich laten wachten. De voorbereiding van deze besluiten vindt plaats door Sociale Zaken (K5-organisatie). • Veel zaken worden gegrond verklaard op grond van het feit dat het primaire besluit onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd. <p>Overig: Gebleken is dat in 2005 geen verdagingsbesluit werd verzonden (verlenging termijn van 10 weken naar 14 weken).</p>

5 Maatregelen die zijn genomen voor een vlottere procedure

Uit de toegestuurde stukken konden de volgende maatregelen worden herleid, die zijn genomen om de duur te bekorten.

Tabel 3: overzicht verbetermaatregelen

Gemeente	Maatregelen
Bergambacht	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bezwaarprocedure laten onderzoeken door een extern bureau. In het onderzoeksrapport staan diverse aanbevelingen genoemd.
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het ad hoc plannen van extra zittingen indien er sprake is van een piekbelasting. • Zorgdragen dat de ambtelijke secretaris voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden. • De behandeling van de bezwaarschriften verspreiden over meerdere ambtenaren (vakafdeling VROM). • De adviezen van de commissie worden uitgebreid met een

	uiteenzetting van de feiten en de toepasselijke regelgeving. Op die manier kan de betreffende vakafdeling in de beslissing op bezwaar volstaan met een verwijzing naar het advies.
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Het systematisch bewaken van de termijnen • Aan de planning van de hoorzittingen (in principe één maal per maand) zal strakker de hand worden gehouden. Zo nodig wordt tussentijds een extra hoorzitting gehouden.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Het vervaardigen van kwartaalrapportages voor de raad
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • De juridische controller is verantwoordelijk voor het maken van het dossier en het voeren van het verweer namens het college ter zitting. De daling van de gemiddelde doorlooptijd ten opzicht van 2004 is bereikt doordat de juridische controller zeer snel na ontvangst van het bezwaarschrift een dossier ten behoeve van de behandeling in de hoorzitting kan aanleveren. • Beoordeling of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6 Conclusie en advies

6.1 Conclusie

De rekenkamer constateert dat de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven de termijnen van orde fors overschrijden.

De afhandeling van de bezwaarschriften van de gemeente Vlist was in 2005 redelijk op orde. De gemiddelde afhandelingstermijn was slechts 2 weken hoger dan de (verdaagde) wettelijke termijn van 14 weken.

Uit de ervaren knelpunten en de genomen maatregelen komen de volgende aandachtspunten voor een snelle afhandeling naar voren:

1. het tijdig doorsturen van bezwaarschriften die bij Sociale Zaken binnenkomen naar de adviescommissie;
2. het inplannen van hoorzittingen in relatie met de af te handelen bezwaarschriften;
3. het zorgdragen dat de ambtelijke ondersteuning voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden inclusief de bewaking van de termijnen;
4. het zorgdragen dat de organisatie wordt ondersteund bij het maken van het dossier, het voeren van verweer en het voorbereiden van het besluit op bezwaar (bijvoorbeeld door een juridische controller);
5. het beoordelen of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6.2 Advies

Met het oog op de belangen van de burger vindt de rekenkamer dat alle K5-gemeenten het behalen van de termijn van tien weken als uitgangspunt moet hanteren. De bezwaarprocedure moet zodanig zijn ingericht en bewaakt dat een besluit op een bezwaar in principe binnen 10 weken haalbaar is. Indien noodzakelijk kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om de termijn te verlengen met 4 weken. Aandacht voor de inrichting en de bewaking van de

procedure is bovendien van belang gezien de mogelijke inwerkingtreding van de Wet Dwangsom. De gemeenten kunnen dan worden geconfronteerd met financiële gevolgen.

De rekenkamer is van mening dat de huidige situatie bij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven zodanig is dat het nemen van ingrijpende maatregelen op zijn plaats is. Verder onderzoek door de rekenkamer naar handelingen in het verleden heeft naar verwachting onvoldoende toegevoegde waarde. De rekenkamer adviseert de bezwaarprocedure (de organisatie en de processtappen) geheel opnieuw in te richten waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde vijf aandachtspunten (paragraaf 6.1.). Een mogelijkheid is om een K5-brede werkgroep in te stellen die als taak heeft een uniform proces in te richten.

Een optimalisatie van de procedure en de organisatie door iedere K5-gemeente kan veel effect hebben op de doorlooptijden van de bezwaarprocedures. Het meeste effect is te verwachten door de instelling van een gezamenlijke adviescommissie ten behoeve van de K5-gemeenten met verschillende kamers (zoals een kamer Sociale Zaken).

De voordelen van een gezamenlijke commissie zijn:

- de vergaderingen en de hoorzittingen kunnen effectiever worden ingepland omdat er meer zaken zijn (op basis van tabel 1: 225 zaken);
- de secretariaatswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door personen die verder geen andere werkzaamheden hebben; hierdoor kan men zich volledig richten op de werkzaamheden.
- Er is geen risico dat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere over bijvoorbeeld de bewaarschriften over sociale zaken.

6.3 Tot slot

Een mogelijke vraag is of opschaling in de praktijk tot betere resultaten leidt. De rekenkamer heeft bij 6 middelgrote gemeenten de gegevens over de afhandelingstermijnen van bewaarschriften in kaart gebracht (zie bijlage 2). Gebleken is dat bij twee gemeenten geen concrete informatie openbaar is gemaakt (bijvoorbeeld in het burgerjaarverslag) en dat bij vier gemeenten de afhandeling van bewaarschriften redelijk op orde is.

Bijlage 1 Berekeningen gemiddelde behandelduur

Gemeente Bergambacht			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	5 2005	25	72
2	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
3	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
4	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
5	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
6	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
7	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
8	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
9	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
10	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
11	de raad heeft reeds beslist		
12	uitgesteld; initiatief voortzetting bij bezwaarmaker		
13	2	25	23
14	48 2005	26	30
15	bezwaarschrift ingetrokken		
16	5	27	22
17	3	30	27
18	bezwaarschrift ingetrokken		
19	6	42	36
20	geen einddatum		
21	5	10 2007	57
22	7 2005	42	87
23	36 2005	48	64
24	16	50	34
25	17	48	31
26	geen einddatum		
27	aangehouden		
28	aangehouden		
29	31	49	18
30	23	9 2007	38
31	bezwaarschrift ingetrokken		
32	34	9 2007	27
33	17	15 2007	50
34	28	12 2007	36
35	37	18 2007	33
36	14	12 2007	50
37	41	12 2007	23
38	geen einddatum		
39	bezwaarschrift ingetrokken		
40	aangehouden		
41	bezwaarschrift ingetrokken		
42	bezwaarschrift ingetrokken		
43	geen einddatum		
44	nog in behandeling		
45	nog in behandeling		
46	bezwaarschrift ingetrokken		
47	45	11	18

langste

kortste

kortste

48	45	19	26
----	----	----	----

totaal weken	802
totaal zaken	21
gemiddeld	38,2

Gemeente Nederlek			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	37 2005	16	31
2	31 2005	20	41
3	50 2005	50	52
4	33 2005	20	39
5	34 2005	20	38
6	40 2005	20	32
7	begindatum onduidelijk		
8	begindatum onduidelijk		
9		geen einddatum	
10	47 2005	33	38
11			
12	45 2005	19	26
13	30 2005	25	47
14		geen einddatum	
15	48 2005	41	45
16	52 2005	31	31
17	47 2005	33	38
18	50 2005	28	30
19	51 2005	28	29
20	3	31	28
21	13	36	23
22	begindatum onduidelijk		
23	5	35	30
24	28 2005	31	55
25	49 2005	31	34
26	geen hoorzitting		
27		einddatum onduidelijk	
28	16	32	16
29	15	32	17
30	16	34	18
31	10	35	25
32	7	35	28
33	25	2 2007	29
34	28	39	11
35	17	39	22
36	26	39	13
37	28	43	15
38	27	43	16
39	12	7 2007	47
40		intrekking besluit	
41	26	52	26
42		geen einddatum	

langste

kortste

43	28	5 2007	29
44	30	7 2007	29
45	40	7 2007	19
46		geen einddatum	

totaal weken	1047
totaal zaken	35
gemiddeld	29,9

Gemeente Schoonhoven			
nr	weeknr. begin	wknr. advies college	aantal weken
1	38 2004	29	95
2	31-2005	50	71
3	bezwaarschrift ingetrokken		
4	32-2005	43	63
5	42-2005	50	60
6	41-2005	48	59
7	51-2005	14	15
8	52-2005	19	19
9	bezwaarschrift ingetrokken		
10	2	14	12
11	4	28	24
12	4	19	15
13	op verzoek bezwaarde niet behandeld ivm lopend overleg		
14	4	19	15
15	5	19	14
16	5	19	14
17	8	50	42
18	zelfde zaak als nr 1		
19	11	48	37
20	12	47	35
21	13	29	16
22	14	22	8
23	16	51	35
24	16	47	31
25	19	50	31
26	geen einddatum		
27	21	47	26
28	bezwaarschrift ingetrokken		
29	niet behandeld		
30	26	3 2007	29
31	niet behandeld		
32	30	3 2007	25
33	31	8 2007	29
34	32	51	19
35	32	6 2007	26
36	geen einddatum		
37	geen einddatum		
38	36	50	14
39	36	3 2007	19
40	geen einddatum		
41	37	6 2007	21
42	niet behandeld		

langste

43	geen einddatum			
44	niet behandeld			
45	bezwaarschrift ingetrokken			
46	geen einddatum			
47	41	46	5	kortste
48	41	46	5	kortste
49	ambtshalve beëindiging (gevraagde actie uitgevoerd)			
50	41	50	9	
51	geen einddatum			
52	geen einddatum			
53	geen einddatum			
54	geen einddatum			
55	geen einddatum			
56	bezwaarschrift ingetrokken			

totaal weken	938
totaal zaken	33
gemiddeld	28,4

Bijlage 2 De afhandeling van bezwaarschriften bij zes andere gemeenten

Op verzoek van een gemeentesecretaris zijn de gegevens van de bezwaarprocedure van de gemeente Hardenberg in kaart gebracht. Deze gemeente heeft verschillende kernen en heeft een vergelijkbaar aantal inwoners als het totaal van de K5-gemeenten. Aan de hand van een overzicht van gemeenten met de inwoneraantallen zijn de volgende 5 gemeenten door de rekenkamer geselecteerd:

- twee middelgrote gemeenten in de buurt van de Krimpenerwaard: Capelle aan den IJssel en Nieuwegein;
- drie wat kleinere gemeenten met diverse kernen: Terneuzen, Hoogeveen en Oosterhout.

Het overzicht heeft als doel een beeld te geven van de situatie bij een paar andere gemeenten. Er is geen sprake van een representatief onderzoek van het landelijk gemiddelde.

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2007	Aantal ingediende bezwaarschriften	Afhandelingstermijn	Organisatie
Hardenberg	58.071	2005: 117 2006: 156	2005: 20 weken 2006: 22 weken	Geen aparte kamers
Capelle aan den IJssel	65.501	2005: 259 2006: 276	2005: 80% binnen de wettelijke termijn 2006: 74% binnen de wettelijke termijn	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personeelkamer
Nieuwegein	61.234	maart tot en met december 2005: 258	Algemene kamer: 16,2 weken Sociale kamer: 11,2 weken	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personele Kamer
Terneuzen	55.270	2005: 107 2006: 116	In 2005 kon over het algemeen de bezwaarschriften worden afgehandeld binnen 3 maanden (circa 13 weken)	Geen aparte kamers
Hoogeveen	54.311	2006: 269	2006: 16 weken (kortste 4 weken langste 97 weken) (55% binnen 14 weken afgehandeld)	De commissie werkt verdeeld over twee kamers van elk drie commissieleden. De verdeling van onderwerpen over een algemene kamer en een sociale kamer is in 2004

				losgelaten. Beide kamers behandelen nu alle soorten zaken.
Oosterhout	53.278	2005: 126	Opmerking in burgerjaarverslag van 2005: nog te vaak moet een bezwaarmaker te lang wachten op de uitspraak.	Twee adviescommissies: Adviescommissie Algemene wet bestuursrecht en Bezwaarschriften sociale zekerheid/ beroepschriften kwijtschelding

---

Rapportage beperkt onderzoek
Afhandelingstermijnen van bezwaarschriften
K5-gemeenten

De K5-gemeenten hebben gezamenlijk een rekenkamer met twee leden die onafhankelijk zijn van de plaatselijke politieke partijen. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van beleid.

De gemeentelijke organisatie heeft haar eigen taken en verantwoordelijkheden voor het bereiken van haar doelen en de controle hierop. De rekenkamer moet gezien worden als het sluitstuk van de controlemiddelen.

De rekenkamer heeft de volgende doelen voor ogen:

- het versterken van de rol van de gemeenteraden;
- het vergroten van de publieke verantwoording;
- het verbeteren van het gemeentelijk handelen.

De rekenkamer kan deze doelen bereiken door onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. De rekenkamer richt zich met de conclusies van de onderzoeken en de aanbevelingen in de eerste plaats tot de gemeenteraden. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten onder de aandacht gebracht bij de burgers.

Samenstelling Rekenkamer K5

De heer L. van der Kallen (voorzitter)

De heer R. Kreukniet

Secretaris:

Mevrouw J. Hoogendoorn

Contactgegevens

Rekenkamer K5

Postbus 3018

2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel

e-mail: jhoogendoorn@ouderkerk.nl

website: www.k5-gemeenten.nl onderdeel rekenkamer

1 Inleiding

De gezamenlijke rekenkamer van de K5-gemeenten heeft een beperkt onderzoek uitgevoerd naar de afhandelingstermijnen van bezwaarschriften teneinde te bepalen of een uitgebreider onderzoek wenselijk is.

In het onderzoek stonden de volgende vragen centraal:

1. Hoeveel procent van de bezwaarschriften wordt in 2006 afgehandeld binnen de geldende termijnen?
2. Welke knelpunten ervaart iedere commissie bezwaar- en beroepschriften om binnen de geldende termijnen de bezwaarschriften af te handelen?

Aan de vijf commissies is door de rekenkamer gevraagd om gegevens aan te leveren over de afhandelingstermijnen en de ervaren knelpunten. De resultaten van dit rapport zijn gebaseerd op de aangeleverde gegevens (zoals jaarverslagen en overzichten behandelde bezwaarschriften). De dossiers met alle gegevens over de behandeling van individuele bezwaarschriften zijn **niet** bestudeerd. De resultaten van dit beperkte onderzoek zijn **niet** voor verificatie voorgelegd aan de adviescommissies voor bezwaar en beroep.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het wettelijk kader en relevante ontwikkelingen. De resultaten over de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de ervaren knelpunten. De maatregelen die per K5-gemeente zijn genomen om de bezwaarprocedure te versnellen staan in hoofdstuk 5. Tot slot motiveert de rekenkamer haar advies over de te nemen vervolgstappen in hoofdstuk 6.

2 De bezwaarprocedure¹

Iedere burger of organisatie die het niet eens is met een beschikking kan daartegen bezwaar aantekenen. De gemeente neemt het genomen besluit dan, met inachtneming van de standpunten van de bezwaarmaker, in heroverweging.

Alle K5-gemeenten hebben een adviescommissie, een commissie bezwaar- en beroepschriften, ingesteld die de partijen hoort en de raad/het college adviseert. Deze commissies nemen geen bezwaarschriften in behandeling over opgelegde aanslagen OZB belasting, rioolrecht, reinigingsrecht en afvalstoffenheffing. Deze bezwaarschriften worden in behandeling genomen door het SVHW (Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling).

Het bestuursorgaan dat zich laat adviseren door een adviescommissie, dient binnen **tien** weken na ontvangst van het bezwaarschrift het besluit in heroverweging te verzenden. De tijd die verstrijkt tijdens het herstellen van een verzuim op grond van artikel 6:6 Awb telt hierbij niet mee (artikel 7:10, tweede lid, Awb). Het bestuursorgaan kan, onder schriftelijke

---

¹ Een groot deel van dit hoofdstuk is overgenomen van een ander rekenkamerrapport, namelijk Onderzoek Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel, *Bezwaarlijke termijnen?*, april 2005.

mededeling aan de indiener, de beslissing voor ten hoogste **vier** weken verdagen.² Verder uitstel is alleen mogelijk als de indiener en de andere belanghebbenden daarmee instemmen.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de mogelijkheid om de termijn te verdagen in de wet opgenomen is voor bijzondere gevallen. De Nationale Ombudsman benoemt een groot aantal bezwaarschriften ineens (piekbelasting) en bijzonder ingewikkelde zaken als bijzondere gevallen.

Recente ontwikkelingen

Op 1 september 2004 is een wijziging in werking getreden, die het mogelijk maakt om de bezwaarprocedure over te slaan en rechtstreeks bij de bestuursrechter in beroep te gaan. De mogelijkheid staat open voor gevallen, waarin de bezwaarprocedure geen toegevoegde waarde heeft en een herhaling van zetten is. Het bestuursorgaan beslist zelf of een bezwaarschrift geschikt is voor rechtstreekse afdoening en kan hieromtrent beleidsregels vaststellen (artikel 7:1a Awb).

Op 15 maart 2005 is een wijziging van de Awb in werking getreden, die het mogelijk maakt om tegen het niet tijdig nemen van een besluit een klacht in te dienen bij een externe klachtinstantie, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke ombudsman.

De wet kent op dit moment geen sanctie voor het overschrijden van de termijn. Het is een termijn van orde. De indiener van het bezwaar kan beroep instellen bij de rechtbank (artikel 8:1 j° 6:3 Awb), maar heeft daar in het algemeen weinig baat bij. Strekking van de uitspraak van de rechter is in zo'n geval dat het bestuursorgaan gesommeerd wordt alsnog een besluit op het bezwaarschrift te nemen.

Wetsvoorstel dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op 7 juli 2006 is de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen door de Tweede Kamer aanvaard. Oorspronkelijk was er sprake van twee wetsvoorstellen:

- Dwangsom bij niet tijdig beslissen geeft de mogelijkheid om een dwangsom te eisen indien het bestuursorgaan niet tijdig beslist op een aanvraag of op een bezwaarschrift. Het gaat daarbij vooral om vergunningen, maar ook om de WOZ-beschikking op aanvraag (art. 26 en 28 Wet WOZ) en uitspraken op bezwaarschriften.
- Wet beroep bij niet tijdig beslissen heeft betrekking op alle beschikkingen en geeft de mogelijkheid om beroep bij de rechter in te stellen als het bestuursorgaan niet tijdig een beslissing neemt.

Door een amendement zijn de twee wetsvoorstellen in elkaar geschoven. De burger heeft nu de keuze: of een inhoudelijk besluit via de rechter of kiezen voor de dwangsom.

Andere amendementen en moties die zijn aangenomen zijn:

- instemming met uitstel van de beslistermijn door belanghebbende moet schriftelijk gebeuren;
- inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2009;
- bestuursorganen kunnen ervoor kiezen om de wet al eerder van toepassing te verklaren³.

---

² In afwijking van de Awb bedraagt de beslistermijn in belastingzaken één jaar (Algemene wet inzake de rijksbelasting in samenhang met de Gemeentewet en de Wet WOZ). De termijn kan worden verlengd met één jaar. Deze termijnen zullen op grond van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving worden ingekort.

³ De gemeente Rotterdam gaat als proef boetes betalen aan inwoners die, langer dan de termijn die ervoor staat, moeten wachten op individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning.

Indien een ingebrekestelling is ontvangen, kan volgens het wetsvoorstel de totale dwangsom per bezwaarschrift oplopen tot 1.260 euro.

Het wetsvoorstel ligt nu bij de Eerste Kamer.

3 Duur bezwaarprocedure

In het onderstaande overzicht staan de resultaten vermeld.

Tabel 1: resultaten afhandelingsduur in 2006

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Aantal bezwaarschriften	48 ingediend	46 behandeld	36 behandeld	58 behandeld en 49 ingediend	46 ingediend
Gemiddelde duur	38 weken (langste 87 weken en kortste 18 weken)	30 weken (langste 55 weken en kortste 11 weken)	-	Gemiddelde duur tot verzending advies college: 28 weken (langste 95 weken en kortste 5 weken) Gegevens over natraject ontbreken.	16 weken* (langste 27 weken en kortste 6 weken)
Percentage binnen 10 weken	0%	0%	-	-	-
Percentage binnen 14 weken	0%	4% - 8% (2 zaken zijn onduidelijk)	-	-	-

*) gemiddelde van 2005 i.p.v. 2006

Bergambacht

De gemiddelde afhandelingstermijn is door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Nederlek

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin iedere behandelde zaak wordt toegelicht. De informatieverstrekking over de duur van de procedure is in het jaarverslag van 2006 onduidelijk. De gemiddelde afhandelingstermijn is daarom door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Ouderkerk

Door de commissie is geen overzicht bijgehouden van de indien- en afhandelingsdata van bezwaarschriften in 2006. Het gemiddelde kan worden berekend aan de hand van de dossiergegevens. In een brief heeft de voorzitter aangegeven dat de afhandelingstermijnen van de

bezwaarschriften in 2006 zodanig zijn geweest dat het bestuursorgaan niet in staat was de beslissing op bezwaar te nemen binnen de in de Awb bedoelde termijnen. In een aantal zaken bedroeg de duur van de procedure meer dan een jaar.

Schoonhoven

Eind 2006 is afgesproken dat per kwartaal een rapportage wordt opgesteld voor de raad over de afhandeling van bezwaarschriften. In het overzicht van de behandelde bezwaarschriften in 2006 ontbreken de gegevens over de verzenddatum van de beslissing op beroep door het bestuursorgaan aan de bezwaarmaker. De rekenkamer heeft aan de hand van het overzicht alleen een deel van de gemiddelde afhandelingstermijn kunnen berekenen (zie bijlage 1).

Vlist

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin onder andere de totale gemiddelde behandeltijd wordt vermeld. De gemiddelde afhandelingstermijn van gemeente Vlist is afkomstig van het jaarverslag 2005. Het jaarverslag over 2006 is nog niet gereed.

4 Ervaren knelpunten

Op basis van de aangeleverde gegevens (jaarverslagen of brieven) is het onderstaande overzicht samengesteld.

Tabel 2: overzicht ervaren knelpunten

Gemeente	Ervaringen
Bergambacht	
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal inkomende bezwaarschriften fluctueert sterk (de ene maand komen er vier tot acht bezwaarschriften binnen de andere maand geen één). • Er is een trend waarneembaar dat steeds meer bezwaarschriften worden ingediend. • De commissie is van oordeel dat de (primaire) beslissingen niet altijd voldoende gemotiveerd zijn of er liggen aan de motivering onvoldoende kenbare feiten ten grondslag. • Het verlenen van medewerking door de vertegenwoordigers van de bestuursorganen geniet prioriteit en men leeft zich voldoende in de aard van de zaak en de belangen van de bezwaarden. • Gebleken is dat enkele zaken die waren binnengekomen bij Sociale Zaken niet waren doorgestuurd naar de secretaris van de commissie. <p>Overig: De adviezen tot grondverklaring worden veelal niet opgevolgd in de beslissing op bezwaar (in het jaarverslag wordt aangegeven dat het 7 van de 10 zaken betreft).</p>
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken werden aan Sociale Zaken van de K5-gemeenten gezonden. Pas geruime tijd later kwamen deze bezwaarschriften ter kennis van de commissie. • De voorbereiding van het verweer door de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan leverde vaak vertraging op. • Vooral bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken kwam het

	<p>regelmatig voor dat na de hoorzitting nadere informatie bij de verweerder moest worden ingewonnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De secretaris van de commissie is ook belast met andere werkzaamheden. In de praktijk bleek vlotte afhandeling van verslagen en adviezen daardoor tot nu toe een probleem te zijn. • Reclamanten vragen nogal eens uitstel van de hoorzitting. Dat verzoek wordt in principe éénmaal gehonoreerd.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Toezending bezwaarschriften vanuit K5-organisaties (sociale zaken en leerlingenvervoer) naar de commissie is niet altijd tijdig. • Ook in het natraject, nadat de commissie haar advies heeft aangeboden, kunnen vertragingen optreden. • Het al dan niet aanhouden van een bezwaarschrift ten behoeve van nader onderzoek is ook een reden van termijnoverschrijdingen. <p>Overig: Het dagelijks bestuur van K5 wordt geadviseerd door 5 lokale commissies. Er is een risico dat binnen het gebied van de K5-gemeenten identieke bezwaarzaken tot verschillende besluiten in verschillende gemeenten leiden omdat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere.</p>
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de registratie van de bezwaarschriften heeft de commissie geconstateerd dat met name besluiten naar aanleiding van uitgebrachte adviezen over bijstand en WVG-zaken lang op zich laten wachten. De voorbereiding van deze besluiten vindt plaats door Sociale Zaken (K5-organisatie). • Veel zaken worden gegrond verklaard op grond van het feit dat het primaire besluit onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd. <p>Overig: Gebleken is dat in 2005 geen verdagingsbesluit werd verzonden (verlenging termijn van 10 weken naar 14 weken).</p>

5 Maatregelen die zijn genomen voor een vlottere procedure

Uit de toegestuurde stukken konden de volgende maatregelen worden herleid, die zijn genomen om de duur te bekorten.

Tabel 3: overzicht verbetermaatregelen

Gemeente	Maatregelen
Bergambacht	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bezwaarprocedure laten onderzoeken door een extern bureau. In het onderzoeksrapport staan diverse aanbevelingen genoemd.
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het ad hoc plannen van extra zittingen indien er sprake is van een piekbelasting. • Zorgdragen dat de ambtelijke secretaris voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden. • De behandeling van de bezwaarschriften verspreiden over meerdere ambtenaren (vakafdeling VROM). • De adviezen van de commissie worden uitgebreid met een

	uiteenzetting van de feiten en de toepasselijke regelgeving. Op die manier kan de betreffende vakafdeling in de beslissing op bezwaar volstaan met een verwijzing naar het advies.
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Het systematisch bewaken van de termijnen • Aan de planning van de hoorzittingen (in principe één maal per maand) zal strakker de hand worden gehouden. Zo nodig wordt tussentijds een extra hoorzitting gehouden.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Het vervaardigen van kwartaalrapportages voor de raad
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • De juridische controller is verantwoordelijk voor het maken van het dossier en het voeren van het verweer namens het college ter zitting. De daling van de gemiddelde doorlooptijd ten opzicht van 2004 is bereikt doordat de juridische controller zeer snel na ontvangst van het bezwaarschrift een dossier ten behoeve van de behandeling in de hoorzitting kan aanleveren. • Beoordeling of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6 Conclusie en advies

6.1 Conclusie

De rekenkamer constateert dat de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven de termijnen van orde fors overschrijden.

De afhandeling van de bezwaarschriften van de gemeente Vlist was in 2005 redelijk op orde. De gemiddelde afhandelingstermijn was slechts 2 weken hoger dan de (verdaagde) wettelijke termijn van 14 weken.

Uit de ervaren knelpunten en de genomen maatregelen komen de volgende aandachtspunten voor een snelle afhandeling naar voren:

1. het tijdig doorsturen van bezwaarschriften die bij Sociale Zaken binnenkomen naar de adviescommissie;
2. het inplannen van hoorzittingen in relatie met de af te handelen bezwaarschriften;
3. het zorgdragen dat de ambtelijke ondersteuning voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden inclusief de bewaking van de termijnen;
4. het zorgdragen dat de organisatie wordt ondersteund bij het maken van het dossier, het voeren van verweer en het voorbereiden van het besluit op bezwaar (bijvoorbeeld door een juridische controller);
5. het beoordelen of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6.2 Advies

Met het oog op de belangen van de burger vindt de rekenkamer dat alle K5-gemeenten het behalen van de termijn van tien weken als uitgangspunt moet hanteren. De bezwaarprocedure moet zodanig zijn ingericht en bewaakt dat een besluit op een bezwaar in principe binnen 10 weken haalbaar is. Indien noodzakelijk kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om de termijn te verlengen met 4 weken. Aandacht voor de inrichting en de bewaking van de

procedure is bovendien van belang gezien de mogelijke inwerkingtreding van de Wet Dwangsom. De gemeenten kunnen dan worden geconfronteerd met financiële gevolgen.

De rekenkamer is van mening dat de huidige situatie bij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven zodanig is dat het nemen van ingrijpende maatregelen op zijn plaats is. Verder onderzoek door de rekenkamer naar handelingen in het verleden heeft naar verwachting onvoldoende toegevoegde waarde. De rekenkamer adviseert de bezwaarprocedure (de organisatie en de processtappen) geheel opnieuw in te richten waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde vijf aandachtspunten (paragraaf 6.1.). Een mogelijkheid is om een K5-brede werkgroep in te stellen die als taak heeft een uniform proces in te richten.

Een optimalisatie van de procedure en de organisatie door iedere K5-gemeente kan veel effect hebben op de doorlooptijden van de bezwaarprocedures. Het meeste effect is te verwachten door de instelling van een gezamenlijke adviescommissie ten behoeve van de K5-gemeenten met verschillende kamers (zoals een kamer Sociale Zaken).

De voordelen van een gezamenlijke commissie zijn:

- de vergaderingen en de hoorzittingen kunnen effectiever worden ingepland omdat er meer zaken zijn (op basis van tabel 1: 225 zaken);
- de secretariaatswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door personen die verder geen andere werkzaamheden hebben; hierdoor kan men zich volledig richten op de werkzaamheden.
- Er is geen risico dat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere over bijvoorbeeld de bewaarschriften over sociale zaken.

6.3 Tot slot

Een mogelijke vraag is of opschaling in de praktijk tot betere resultaten leidt. De rekenkamer heeft bij 6 middelgrote gemeenten de gegevens over de afhandelingstermijnen van bewaarschriften in kaart gebracht (zie bijlage 2). Gebleken is dat bij twee gemeenten geen concrete informatie openbaar is gemaakt (bijvoorbeeld in het burgerjaarverslag) en dat bij vier gemeenten de afhandeling van bewaarschriften redelijk op orde is.

Bijlage 1 Berekeningen gemiddelde behandelduur

Gemeente Bergambacht			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	5 2005	25	72
2	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
3	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
4	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
5	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
6	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
7	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
8	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
9	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
10	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
11	de raad heeft reeds beslist		
12	uitgesteld; initiatief voortzetting bij bezwaarmaker		
13	2	25	23
14	48 2005	26	30
15	bezwaarschrift ingetrokken		
16	5	27	22
17	3	30	27
18	bezwaarschrift ingetrokken		
19	6	42	36
20	geen einddatum		
21	5	10 2007	57
22	7 2005	42	87
23	36 2005	48	64
24	16	50	34
25	17	48	31
26	geen einddatum		
27	aangehouden		
28	aangehouden		
29	31	49	18
30	23	9 2007	38
31	bezwaarschrift ingetrokken		
32	34	9 2007	27
33	17	15 2007	50
34	28	12 2007	36
35	37	18 2007	33
36	14	12 2007	50
37	41	12 2007	23
38	geen einddatum		
39	bezwaarschrift ingetrokken		
40	aangehouden		
41	bezwaarschrift ingetrokken		
42	bezwaarschrift ingetrokken		
43	geen einddatum		
44	nog in behandeling		
45	nog in behandeling		
46	bezwaarschrift ingetrokken		
47	45	11	18

langste

kortste

kortste

48	45	19	26
----	----	----	----

totaal weken	802
totaal zaken	21
gemiddeld	38,2

Gemeente Nederlek			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	37 2005	16	31
2	31 2005	20	41
3	50 2005	50	52
4	33 2005	20	39
5	34 2005	20	38
6	40 2005	20	32
7	begindatum onduidelijk		
8	begindatum onduidelijk		
9		geen einddatum	
10	47 2005	33	38
11			
12	45 2005	19	26
13	30 2005	25	47
14		geen einddatum	
15	48 2005	41	45
16	52 2005	31	31
17	47 2005	33	38
18	50 2005	28	30
19	51 2005	28	29
20	3	31	28
21	13	36	23
22	begindatum onduidelijk		
23	5	35	30
24	28 2005	31	55
25	49 2005	31	34
26	geen hoorzitting		
27		einddatum onduidelijk	
28	16	32	16
29	15	32	17
30	16	34	18
31	10	35	25
32	7	35	28
33	25	2 2007	29
34	28	39	11
35	17	39	22
36	26	39	13
37	28	43	15
38	27	43	16
39	12	7 2007	47
40		intrekking besluit	
41	26	52	26
42		geen einddatum	

langste

kortste

43	28	5 2007	29
44	30	7 2007	29
45	40	7 2007	19
46		geen einddatum	

totaal weken	1047
totaal zaken	35
gemiddeld	29,9

Gemeente Schoonhoven			
nr	weeknr. begin	wknr. advies college	aantal weken
1	38 2004	29	95
2	31-2005	50	71
3	bezwaarschrift ingetrokken		
4	32-2005	43	63
5	42-2005	50	60
6	41-2005	48	59
7	51-2005	14	15
8	52-2005	19	19
9	bezwaarschrift ingetrokken		
10	2	14	12
11	4	28	24
12	4	19	15
13	op verzoek bezwaarde niet behandeld ivm lopend overleg		
14	4	19	15
15	5	19	14
16	5	19	14
17	8	50	42
18	zelfde zaak als nr 1		
19	11	48	37
20	12	47	35
21	13	29	16
22	14	22	8
23	16	51	35
24	16	47	31
25	19	50	31
26	geen einddatum		
27	21	47	26
28	bezwaarschrift ingetrokken		
29	niet behandeld		
30	26	3 2007	29
31	niet behandeld		
32	30	3 2007	25
33	31	8 2007	29
34	32	51	19
35	32	6 2007	26
36	geen einddatum		
37	geen einddatum		
38	36	50	14
39	36	3 2007	19
40	geen einddatum		
41	37	6 2007	21
42	niet behandeld		

langste

43	geen einddatum			
44	niet behandeld			
45	bezwaarschrift ingetrokken			
46	geen einddatum			
47	41	46	5	kortste
48	41	46	5	kortste
49	ambtshalve beëindiging (gevraagde actie uitgevoerd)			
50	41	50	9	
51	geen einddatum			
52	geen einddatum			
53	geen einddatum			
54	geen einddatum			
55	geen einddatum			
56	bezwaarschrift ingetrokken			

totaal weken	938
totaal zaken	33
gemiddeld	28,4

Bijlage 2 De afhandeling van bezwaarschriften bij zes andere gemeenten

Op verzoek van een gemeentesecretaris zijn de gegevens van de bezwaarprocedure van de gemeente Hardenberg in kaart gebracht. Deze gemeente heeft verschillende kernen en heeft een vergelijkbaar aantal inwoners als het totaal van de K5-gemeenten. Aan de hand van een overzicht van gemeenten met de inwoneraantallen zijn de volgende 5 gemeenten door de rekenkamer geselecteerd:

- twee middelgrote gemeenten in de buurt van de Krimpenerwaard: Capelle aan den IJssel en Nieuwegein;
- drie wat kleinere gemeenten met diverse kernen: Terneuzen, Hoogeveen en Oosterhout.

Het overzicht heeft als doel een beeld te geven van de situatie bij een paar andere gemeenten. Er is geen sprake van een representatief onderzoek van het landelijk gemiddelde.

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2007	Aantal ingediende bezwaarschriften	Afhandelingstermijn	Organisatie
Hardenberg	58.071	2005: 117 2006: 156	2005: 20 weken 2006: 22 weken	Geen aparte kamers
Capelle aan den IJssel	65.501	2005: 259 2006: 276	2005: 80% binnen de wettelijke termijn 2006: 74% binnen de wettelijke termijn	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personeelkamer
Nieuwegein	61.234	maart tot en met december 2005: 258	Algemene kamer: 16,2 weken Sociale kamer: 11,2 weken	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personele Kamer
Terneuzen	55.270	2005: 107 2006: 116	In 2005 kon over het algemeen de bezwaarschriften worden afgehandeld binnen 3 maanden (circa 13 weken)	Geen aparte kamers
Hoogeveen	54.311	2006: 269	2006: 16 weken (kortste 4 weken langste 97 weken) (55% binnen 14 weken afgehandeld)	De commissie werkt verdeeld over twee kamers van elk drie commissieleden. De verdeling van onderwerpen over een algemene kamer en een sociale kamer is in 2004

				losgelaten. Beide kamers behandelen nu alle soorten zaken.
Oosterhout	53.278	2005: 126	Opmerking in burgerjaarverslag van 2005: nog te vaak moet een bezwaarmaker te lang wachten op de uitspraak.	Twee adviescommissies: Adviescommissie Algemene wet bestuursrecht en Bezwaarschriften sociale zekerheid/ beroepschriften kwijtschelding

---

Rapportage beperkt onderzoek
Afhandelingstermijnen van bezwaarschriften
K5-gemeenten

De K5-gemeenten hebben gezamenlijk een rekenkamer met twee leden die onafhankelijk zijn van de plaatselijke politieke partijen. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van beleid.

De gemeentelijke organisatie heeft haar eigen taken en verantwoordelijkheden voor het bereiken van haar doelen en de controle hierop. De rekenkamer moet gezien worden als het sluitstuk van de controlemiddelen.

De rekenkamer heeft de volgende doelen voor ogen:

- het versterken van de rol van de gemeenteraden;
- het vergroten van de publieke verantwoording;
- het verbeteren van het gemeentelijk handelen.

De rekenkamer kan deze doelen bereiken door onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. De rekenkamer richt zich met de conclusies van de onderzoeken en de aanbevelingen in de eerste plaats tot de gemeenteraden. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten onder de aandacht gebracht bij de burgers.

Samenstelling Rekenkamer K5

De heer L. van der Kallen (voorzitter)

De heer R. Kreukniet

Secretaris:

Mevrouw J. Hoogendoorn

Contactgegevens

Rekenkamer K5

Postbus 3018

2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel

e-mail: jhoogendoorn@ouderkerk.nl

website: www.k5-gemeenten.nl onderdeel rekenkamer

1 Inleiding

De gezamenlijke rekenkamer van de K5-gemeenten heeft een beperkt onderzoek uitgevoerd naar de afhandelingstermijnen van bezwaarschriften teneinde te bepalen of een uitgebreider onderzoek wenselijk is.

In het onderzoek stonden de volgende vragen centraal:

1. Hoeveel procent van de bezwaarschriften wordt in 2006 afgehandeld binnen de geldende termijnen?
2. Welke knelpunten ervaart iedere commissie bezwaar- en beroepschriften om binnen de geldende termijnen de bezwaarschriften af te handelen?

Aan de vijf commissies is door de rekenkamer gevraagd om gegevens aan te leveren over de afhandelingstermijnen en de ervaren knelpunten. De resultaten van dit rapport zijn gebaseerd op de aangeleverde gegevens (zoals jaarverslagen en overzichten behandelde bezwaarschriften). De dossiers met alle gegevens over de behandeling van individuele bezwaarschriften zijn **niet** bestudeerd. De resultaten van dit beperkte onderzoek zijn **niet** voor verificatie voorgelegd aan de adviescommissies voor bezwaar en beroep.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het wettelijk kader en relevante ontwikkelingen. De resultaten over de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de ervaren knelpunten. De maatregelen die per K5-gemeente zijn genomen om de bezwaarprocedure te versnellen staan in hoofdstuk 5. Tot slot motiveert de rekenkamer haar advies over de te nemen vervolgstappen in hoofdstuk 6.

2 De bezwaarprocedure¹

Iedere burger of organisatie die het niet eens is met een beschikking kan daartegen bezwaar aantekenen. De gemeente neemt het genomen besluit dan, met inachtneming van de standpunten van de bezwaarmaker, in heroverweging.

Alle K5-gemeenten hebben een adviescommissie, een commissie bezwaar- en beroepschriften, ingesteld die de partijen hoort en de raad/het college adviseert. Deze commissies nemen geen bezwaarschriften in behandeling over opgelegde aanslagen OZB belasting, rioolrecht, reinigingsrecht en afvalstoffenheffing. Deze bezwaarschriften worden in behandeling genomen door het SVHW (Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling).

Het bestuursorgaan dat zich laat adviseren door een adviescommissie, dient binnen **tien** weken na ontvangst van het bezwaarschrift het besluit in heroverweging te verzenden. De tijd die verstrijkt tijdens het herstellen van een verzuim op grond van artikel 6:6 Awb telt hierbij niet mee (artikel 7:10, tweede lid, Awb). Het bestuursorgaan kan, onder schriftelijke

---

¹ Een groot deel van dit hoofdstuk is overgenomen van een ander rekenkamerrapport, namelijk Onderzoek Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel, *Bezwaarlijke termijnen?*, april 2005.

mededeling aan de indiener, de beslissing voor ten hoogste **vier** weken verdagen.² Verder uitstel is alleen mogelijk als de indiener en de andere belanghebbenden daarmee instemmen.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de mogelijkheid om de termijn te verdagen in de wet opgenomen is voor bijzondere gevallen. De Nationale Ombudsman benoemt een groot aantal bezwaarschriften ineens (piekbelasting) en bijzonder ingewikkelde zaken als bijzondere gevallen.

Recente ontwikkelingen

Op 1 september 2004 is een wijziging in werking getreden, die het mogelijk maakt om de bezwaarprocedure over te slaan en rechtstreeks bij de bestuursrechter in beroep te gaan. De mogelijkheid staat open voor gevallen, waarin de bezwaarprocedure geen toegevoegde waarde heeft en een herhaling van zetten is. Het bestuursorgaan beslist zelf of een bezwaarschrift geschikt is voor rechtstreekse afdoening en kan hieromtrent beleidsregels vaststellen (artikel 7:1a Awb).

Op 15 maart 2005 is een wijziging van de Awb in werking getreden, die het mogelijk maakt om tegen het niet tijdig nemen van een besluit een klacht in te dienen bij een externe klachtinstantie, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke ombudsman.

De wet kent op dit moment geen sanctie voor het overschrijden van de termijn. Het is een termijn van orde. De indiener van het bezwaar kan beroep instellen bij de rechtbank (artikel 8:1 j° 6:3 Awb), maar heeft daar in het algemeen weinig baat bij. Strekking van de uitspraak van de rechter is in zo'n geval dat het bestuursorgaan gesommeerd wordt alsnog een besluit op het bezwaarschrift te nemen.

Wetsvoorstel dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op 7 juli 2006 is de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen door de Tweede Kamer aanvaard. Oorspronkelijk was er sprake van twee wetsvoorstellen:

- Dwangsom bij niet tijdig beslissen geeft de mogelijkheid om een dwangsom te eisen indien het bestuursorgaan niet tijdig beslist op een aanvraag of op een bezwaarschrift. Het gaat daarbij vooral om vergunningen, maar ook om de WOZ-beschikking op aanvraag (art. 26 en 28 Wet WOZ) en uitspraken op bezwaarschriften.
- Wet beroep bij niet tijdig beslissen heeft betrekking op alle beschikkingen en geeft de mogelijkheid om beroep bij de rechter in te stellen als het bestuursorgaan niet tijdig een beslissing neemt.

Door een amendement zijn de twee wetsvoorstellen in elkaar geschoven. De burger heeft nu de keuze: of een inhoudelijk besluit via de rechter of kiezen voor de dwangsom.

Andere amendementen en moties die zijn aangenomen zijn:

- instemming met uitstel van de beslistermijn door belanghebbende moet schriftelijk gebeuren;
- inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2009;
- bestuursorganen kunnen ervoor kiezen om de wet al eerder van toepassing te verklaren³.

---

² In afwijking van de Awb bedraagt de beslistermijn in belastingzaken één jaar (Algemene wet inzake de rijksbelasting in samenhang met de Gemeentewet en de Wet WOZ). De termijn kan worden verlengd met één jaar. Deze termijnen zullen op grond van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving worden ingekort.

³ De gemeente Rotterdam gaat als proef boetes betalen aan inwoners die, langer dan de termijn die ervoor staat, moeten wachten op individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning.

Indien een ingebrekestelling is ontvangen, kan volgens het wetsvoorstel de totale dwangsom per bezwaarschrift oplopen tot 1.260 euro.

Het wetsvoorstel ligt nu bij de Eerste Kamer.

3 Duur bezwaarprocedure

In het onderstaande overzicht staan de resultaten vermeld.

Tabel 1: resultaten afhandeldingsduur in 2006

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Aantal bezwaarschriften	48 ingediend	46 behandeld	36 behandeld	58 behandeld en 49 ingediend	46 ingediend
Gemiddelde duur	38 weken (langste 87 weken en kortste 18 weken)	30 weken (langste 55 weken en kortste 11 weken)	-	Gemiddelde duur tot verzending advies college: 28 weken (langste 95 weken en kortste 5 weken) Gegevens over natraject ontbreken.	16 weken* (langste 27 weken en kortste 6 weken)
Percentage binnen 10 weken	0%	0%	-	-	-
Percentage binnen 14 weken	0%	4% - 8% (2 zaken zijn onduidelijk)	-	-	-

*) gemiddelde van 2005 i.p.v. 2006

Bergambacht

De gemiddelde afhandelingstermijn is door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Nederlek

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin iedere behandelde zaak wordt toegelicht. De informatieverstrekking over de duur van de procedure is in het jaarverslag van 2006 onduidelijk. De gemiddelde afhandelingstermijn is daarom door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Ouderkerk

Door de commissie is geen overzicht bijgehouden van de indien- en afhandelingsdata van bezwaarschriften in 2006. Het gemiddelde kan worden berekend aan de hand van de dossiergegevens. In een brief heeft de voorzitter aangegeven dat de afhandelingstermijnen van de

bezwaarschriften in 2006 zodanig zijn geweest dat het bestuursorgaan niet in staat was de beslissing op bezwaar te nemen binnen de in de Awb bedoelde termijnen. In een aantal zaken bedroeg de duur van de procedure meer dan een jaar.

Schoonhoven

Eind 2006 is afgesproken dat per kwartaal een rapportage wordt opgesteld voor de raad over de afhandeling van bezwaarschriften. In het overzicht van de behandelde bezwaarschriften in 2006 ontbreken de gegevens over de verzenddatum van de beslissing op beroep door het bestuursorgaan aan de bezwaarmaker. De rekenkamer heeft aan de hand van het overzicht alleen een deel van de gemiddelde afhandelingstermijn kunnen berekenen (zie bijlage 1).

Vlist

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin onder andere de totale gemiddelde behandeltijd wordt vermeld. De gemiddelde afhandelingstermijn van gemeente Vlist is afkomstig van het jaarverslag 2005. Het jaarverslag over 2006 is nog niet gereed.

4 Ervaren knelpunten

Op basis van de aangeleverde gegevens (jaarverslagen of brieven) is het onderstaande overzicht samengesteld.

Tabel 2: overzicht ervaren knelpunten

Gemeente	Ervaringen
Bergambacht	
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal inkomende bezwaarschriften fluctueert sterk (de ene maand komen er vier tot acht bezwaarschriften binnen de andere maand geen één). • Er is een trend waarneembaar dat steeds meer bezwaarschriften worden ingediend. • De commissie is van oordeel dat de (primaire) beslissingen niet altijd voldoende gemotiveerd zijn of er liggen aan de motivering onvoldoende kenbare feiten ten grondslag. • Het verlenen van medewerking door de vertegenwoordigers van de bestuursorganen geniet prioriteit en men leeft zich voldoende in de aard van de zaak en de belangen van de bezwaarden. • Gebleken is dat enkele zaken die waren binnengekomen bij Sociale Zaken niet waren doorgestuurd naar de secretaris van de commissie. <p>Overig: De adviezen tot grondverklaring worden veelal niet opgevolgd in de beslissing op bezwaar (in het jaarverslag wordt aangegeven dat het 7 van de 10 zaken betreft).</p>
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken werden aan Sociale Zaken van de K5-gemeenten gezonden. Pas geruime tijd later kwamen deze bezwaarschriften ter kennis van de commissie. • De voorbereiding van het verweer door de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan leverde vaak vertraging op. • Vooral bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken kwam het

	<p>regelmatig voor dat na de hoorzitting nadere informatie bij de verweerder moest worden ingewonnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De secretaris van de commissie is ook belast met andere werkzaamheden. In de praktijk bleek vlotte afhandeling van verslagen en adviezen daardoor tot nu toe een probleem te zijn. • Reclamanten vragen nogal eens uitstel van de hoorzitting. Dat verzoek wordt in principe éénmaal gehonoreerd.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Toezending bezwaarschriften vanuit K5-organisaties (sociale zaken en leerlingenvervoer) naar de commissie is niet altijd tijdig. • Ook in het natraject, nadat de commissie haar advies heeft aangeboden, kunnen vertragingen optreden. • Het al dan niet aanhouden van een bezwaarschrift ten behoeve van nader onderzoek is ook een reden van termijnoverschrijdingen. <p>Overig: Het dagelijks bestuur van K5 wordt geadviseerd door 5 lokale commissies. Er is een risico dat binnen het gebied van de K5-gemeenten identieke bezwaarzaken tot verschillende besluiten in verschillende gemeenten leiden omdat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere.</p>
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de registratie van de bezwaarschriften heeft de commissie geconstateerd dat met name besluiten naar aanleiding van uitgebrachte adviezen over bijstand en WVG-zaken lang op zich laten wachten. De voorbereiding van deze besluiten vindt plaats door Sociale Zaken (K5-organisatie). • Veel zaken worden gegrond verklaard op grond van het feit dat het primaire besluit onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd. <p>Overig: Gebleken is dat in 2005 geen verdagingsbesluit werd verzonden (verlenging termijn van 10 weken naar 14 weken).</p>

5 Maatregelen die zijn genomen voor een vlottere procedure

Uit de toegestuurde stukken konden de volgende maatregelen worden herleid, die zijn genomen om de duur te bekorten.

Tabel 3: overzicht verbetermaatregelen

Gemeente	Maatregelen
Bergambacht	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bezwaarprocedure laten onderzoeken door een extern bureau. In het onderzoeksrapport staan diverse aanbevelingen genoemd.
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het ad hoc plannen van extra zittingen indien er sprake is van een piekbelasting. • Zorgdragen dat de ambtelijke secretaris voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden. • De behandeling van de bezwaarschriften verspreiden over meerdere ambtenaren (vakafdeling VROM). • De adviezen van de commissie worden uitgebreid met een

	uiteenzetting van de feiten en de toepasselijke regelgeving. Op die manier kan de betreffende vakafdeling in de beslissing op bezwaar volstaan met een verwijzing naar het advies.
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Het systematisch bewaken van de termijnen • Aan de planning van de hoorzittingen (in principe één maal per maand) zal strakker de hand worden gehouden. Zo nodig wordt tussentijds een extra hoorzitting gehouden.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Het vervaardigen van kwartaalrapportages voor de raad
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • De juridische controller is verantwoordelijk voor het maken van het dossier en het voeren van het verweer namens het college ter zitting. De daling van de gemiddelde doorlooptijd ten opzicht van 2004 is bereikt doordat de juridische controller zeer snel na ontvangst van het bezwaarschrift een dossier ten behoeve van de behandeling in de hoorzitting kan aanleveren. • Beoordeling of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6 Conclusie en advies

6.1 Conclusie

De rekenkamer constateert dat de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven de termijnen van orde fors overschrijden.

De afhandeling van de bezwaarschriften van de gemeente Vlist was in 2005 redelijk op orde. De gemiddelde afhandelingstermijn was slechts 2 weken hoger dan de (verdaagde) wettelijke termijn van 14 weken.

Uit de ervaren knelpunten en de genomen maatregelen komen de volgende aandachtspunten voor een snelle afhandeling naar voren:

1. het tijdig doorsturen van bezwaarschriften die bij Sociale Zaken binnenkomen naar de adviescommissie;
2. het inplannen van hoorzittingen in relatie met de af te handelen bezwaarschriften;
3. het zorgdragen dat de ambtelijke ondersteuning voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden inclusief de bewaking van de termijnen;
4. het zorgdragen dat de organisatie wordt ondersteund bij het maken van het dossier, het voeren van verweer en het voorbereiden van het besluit op bezwaar (bijvoorbeeld door een juridische controller);
5. het beoordelen of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6.2 Advies

Met het oog op de belangen van de burger vindt de rekenkamer dat alle K5-gemeenten het behalen van de termijn van tien weken als uitgangspunt moet hanteren. De bezwaarprocedure moet zodanig zijn ingericht en bewaakt dat een besluit op een bezwaar in principe binnen 10 weken haalbaar is. Indien noodzakelijk kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om de termijn te verlengen met 4 weken. Aandacht voor de inrichting en de bewaking van de

procedure is bovendien van belang gezien de mogelijke inwerkingtreding van de Wet Dwangsom. De gemeenten kunnen dan worden geconfronteerd met financiële gevolgen.

De rekenkamer is van mening dat de huidige situatie bij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven zodanig is dat het nemen van ingrijpende maatregelen op zijn plaats is. Verder onderzoek door de rekenkamer naar handelingen in het verleden heeft naar verwachting onvoldoende toegevoegde waarde. De rekenkamer adviseert de bezwaarprocedure (de organisatie en de processtappen) geheel opnieuw in te richten waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde vijf aandachtspunten (paragraaf 6.1.). Een mogelijkheid is om een K5-brede werkgroep in te stellen die als taak heeft een uniform proces in te richten.

Een optimalisatie van de procedure en de organisatie door iedere K5-gemeente kan veel effect hebben op de doorlooptijden van de bezwaarprocedures. Het meeste effect is te verwachten door de instelling van een gezamenlijke adviescommissie ten behoeve van de K5-gemeenten met verschillende kamers (zoals een kamer Sociale Zaken).

De voordelen van een gezamenlijke commissie zijn:

- de vergaderingen en de hoorzittingen kunnen effectiever worden ingepland omdat er meer zaken zijn (op basis van tabel 1: 225 zaken);
- de secretariaatswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door personen die verder geen andere werkzaamheden hebben; hierdoor kan men zich volledig richten op de werkzaamheden.
- Er is geen risico dat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere over bijvoorbeeld de bewaarschriften over sociale zaken.

6.3 Tot slot

Een mogelijke vraag is of opschaling in de praktijk tot betere resultaten leidt. De rekenkamer heeft bij 6 middelgrote gemeenten de gegevens over de afhandelingstermijnen van bewaarschriften in kaart gebracht (zie bijlage 2). Gebleken is dat bij twee gemeenten geen concrete informatie openbaar is gemaakt (bijvoorbeeld in het burgerjaarverslag) en dat bij vier gemeenten de afhandeling van bewaarschriften redelijk op orde is.

Bijlage 1 Berekeningen gemiddelde behandelduur

Gemeente Bergambacht			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	5 2005	25	72
2	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
3	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
4	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
5	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
6	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
7	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
8	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
9	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
10	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
11	de raad heeft reeds beslist		
12	uitgesteld; initiatief voortzetting bij bezwaarmaker		
13	2	25	23
14	48 2005	26	30
15	bezwaarschrift ingetrokken		
16	5	27	22
17	3	30	27
18	bezwaarschrift ingetrokken		
19	6	42	36
20	geen einddatum		
21	5	10 2007	57
22	7 2005	42	87
23	36 2005	48	64
24	16	50	34
25	17	48	31
26	geen einddatum		
27	aangehouden		
28	aangehouden		
29	31	49	18
30	23	9 2007	38
31	bezwaarschrift ingetrokken		
32	34	9 2007	27
33	17	15 2007	50
34	28	12 2007	36
35	37	18 2007	33
36	14	12 2007	50
37	41	12 2007	23
38	geen einddatum		
39	bezwaarschrift ingetrokken		
40	aangehouden		
41	bezwaarschrift ingetrokken		
42	bezwaarschrift ingetrokken		
43	geen einddatum		
44	nog in behandeling		
45	nog in behandeling		
46	bezwaarschrift ingetrokken		
47	45	11	18

langste

kortste

kortste

48	45	19	26
----	----	----	----

totaal weken	802
totaal zaken	21
gemiddeld	38,2

Gemeente Nederlek			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	37 2005	16	31
2	31 2005	20	41
3	50 2005	50	52
4	33 2005	20	39
5	34 2005	20	38
6	40 2005	20	32
7	begindatum onduidelijk		
8	begindatum onduidelijk		
9		geen einddatum	
10	47 2005	33	38
11			
12	45 2005	19	26
13	30 2005	25	47
14		geen einddatum	
15	48 2005	41	45
16	52 2005	31	31
17	47 2005	33	38
18	50 2005	28	30
19	51 2005	28	29
20	3	31	28
21	13	36	23
22	begindatum onduidelijk		
23	5	35	30
24	28 2005	31	55
25	49 2005	31	34
26	geen hoorzitting		
27		einddatum onduidelijk	
28	16	32	16
29	15	32	17
30	16	34	18
31	10	35	25
32	7	35	28
33	25	2 2007	29
34	28	39	11
35	17	39	22
36	26	39	13
37	28	43	15
38	27	43	16
39	12	7 2007	47
40		intrekking besluit	
41	26	52	26
42		geen einddatum	

langste

kortste

43	28	5 2007	29
44	30	7 2007	29
45	40	7 2007	19
46		geen einddatum	

totaal weken	1047
totaal zaken	35
gemiddeld	29,9

Gemeente Schoonhoven			
nr	weeknr. begin	wknr. advies college	aantal weken
1	38 2004	29	95
2	31-2005	50	71
3	bezwaarschrift ingetrokken		
4	32-2005	43	63
5	42-2005	50	60
6	41-2005	48	59
7	51-2005	14	15
8	52-2005	19	19
9	bezwaarschrift ingetrokken		
10	2	14	12
11	4	28	24
12	4	19	15
13	op verzoek bezwaarde niet behandeld ivm lopend overleg		
14	4	19	15
15	5	19	14
16	5	19	14
17	8	50	42
18	zelfde zaak als nr 1		
19	11	48	37
20	12	47	35
21	13	29	16
22	14	22	8
23	16	51	35
24	16	47	31
25	19	50	31
26	geen einddatum		
27	21	47	26
28	bezwaarschrift ingetrokken		
29	niet behandeld		
30	26	3 2007	29
31	niet behandeld		
32	30	3 2007	25
33	31	8 2007	29
34	32	51	19
35	32	6 2007	26
36	geen einddatum		
37	geen einddatum		
38	36	50	14
39	36	3 2007	19
40	geen einddatum		
41	37	6 2007	21
42	niet behandeld		

langste

43	geen einddatum			
44	niet behandeld			
45	bezwaarschrift ingetrokken			
46	geen einddatum			
47	41	46	5	kortste
48	41	46	5	kortste
49	ambtshalve beëindiging (gevraagde actie uitgevoerd)			
50	41	50	9	
51	geen einddatum			
52	geen einddatum			
53	geen einddatum			
54	geen einddatum			
55	geen einddatum			
56	bezwaarschrift ingetrokken			

totaal weken	938
totaal zaken	33
gemiddeld	28,4

Bijlage 2 De afhandeling van bezwaarschriften bij zes andere gemeenten

Op verzoek van een gemeentesecretaris zijn de gegevens van de bezwaarprocedure van de gemeente Hardenberg in kaart gebracht. Deze gemeente heeft verschillende kernen en heeft een vergelijkbaar aantal inwoners als het totaal van de K5-gemeenten. Aan de hand van een overzicht van gemeenten met de inwoneraantallen zijn de volgende 5 gemeenten door de rekenkamer geselecteerd:

- twee middelgrote gemeenten in de buurt van de Krimpenerwaard: Capelle aan den IJssel en Nieuwegein;
- drie wat kleinere gemeenten met diverse kernen: Terneuzen, Hoogeveen en Oosterhout.

Het overzicht heeft als doel een beeld te geven van de situatie bij een paar andere gemeenten. Er is geen sprake van een representatief onderzoek van het landelijk gemiddelde.

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2007	Aantal ingediende bezwaarschriften	Afhandelingstermijn	Organisatie
Hardenberg	58.071	2005: 117 2006: 156	2005: 20 weken 2006: 22 weken	Geen aparte kamers
Capelle aan den IJssel	65.501	2005: 259 2006: 276	2005: 80% binnen de wettelijke termijn 2006: 74% binnen de wettelijke termijn	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personeelkamer
Nieuwegein	61.234	maart tot en met december 2005: 258	Algemene kamer: 16,2 weken Sociale kamer: 11,2 weken	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personele Kamer
Terneuzen	55.270	2005: 107 2006: 116	In 2005 kon over het algemeen de bezwaarschriften worden afgehandeld binnen 3 maanden (circa 13 weken)	Geen aparte kamers
Hoogeveen	54.311	2006: 269	2006: 16 weken (kortste 4 weken langste 97 weken) (55% binnen 14 weken afgehandeld)	De commissie werkt verdeeld over twee kamers van elk drie commissieleden. De verdeling van onderwerpen over een algemene kamer en een sociale kamer is in 2004

				losgelaten. Beide kamers behandelen nu alle soorten zaken.
Oosterhout	53.278	2005: 126	Opmerking in burgerjaarverslag van 2005: nog te vaak moet een bezwaarmaker te lang wachten op de uitspraak.	Twee adviescommissies: Adviescommissie Algemene wet bestuursrecht en Bezwaarschriften sociale zekerheid/ beroepschriften kwijtschelding

---

Rapportage beperkt onderzoek
Afhandelingstermijnen van bezwaarschriften
K5-gemeenten

De K5-gemeenten hebben gezamenlijk een rekenkamer met twee leden die onafhankelijk zijn van de plaatselijke politieke partijen. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van beleid.

De gemeentelijke organisatie heeft haar eigen taken en verantwoordelijkheden voor het bereiken van haar doelen en de controle hierop. De rekenkamer moet gezien worden als het sluitstuk van de controlemiddelen.

De rekenkamer heeft de volgende doelen voor ogen:

- het versterken van de rol van de gemeenteraden;
- het vergroten van de publieke verantwoording;
- het verbeteren van het gemeentelijk handelen.

De rekenkamer kan deze doelen bereiken door onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. De rekenkamer richt zich met de conclusies van de onderzoeken en de aanbevelingen in de eerste plaats tot de gemeenteraden. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten onder de aandacht gebracht bij de burgers.

Samenstelling Rekenkamer K5

De heer L. van der Kallen (voorzitter)

De heer R. Kreukniet

Secretaris:

Mevrouw J. Hoogendoorn

Contactgegevens

Rekenkamer K5

Postbus 3018

2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel

e-mail: jhoogendoorn@ouderkerk.nl

website: www.k5-gemeenten.nl onderdeel rekenkamer

1 Inleiding

De gezamenlijke rekenkamer van de K5-gemeenten heeft een beperkt onderzoek uitgevoerd naar de afhandelingstermijnen van bezwaarschriften teneinde te bepalen of een uitgebreider onderzoek wenselijk is.

In het onderzoek stonden de volgende vragen centraal:

1. Hoeveel procent van de bezwaarschriften wordt in 2006 afgehandeld binnen de geldende termijnen?
2. Welke knelpunten ervaart iedere commissie bezwaar- en beroepschriften om binnen de geldende termijnen de bezwaarschriften af te handelen?

Aan de vijf commissies is door de rekenkamer gevraagd om gegevens aan te leveren over de afhandelingstermijnen en de ervaren knelpunten. De resultaten van dit rapport zijn gebaseerd op de aangeleverde gegevens (zoals jaarverslagen en overzichten behandelde bezwaarschriften). De dossiers met alle gegevens over de behandeling van individuele bezwaarschriften zijn **niet** bestudeerd. De resultaten van dit beperkte onderzoek zijn **niet** voor verificatie voorgelegd aan de adviescommissies voor bezwaar en beroep.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het wettelijk kader en relevante ontwikkelingen. De resultaten over de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de ervaren knelpunten. De maatregelen die per K5-gemeente zijn genomen om de bezwaarprocedure te versnellen staan in hoofdstuk 5. Tot slot motiveert de rekenkamer haar advies over de te nemen vervolgstappen in hoofdstuk 6.

2 De bezwaarprocedure¹

Iedere burger of organisatie die het niet eens is met een beschikking kan daartegen bezwaar aantekenen. De gemeente neemt het genomen besluit dan, met inachtneming van de standpunten van de bezwaarmaker, in heroverweging.

Alle K5-gemeenten hebben een adviescommissie, een commissie bezwaar- en beroepschriften, ingesteld die de partijen hoort en de raad/het college adviseert. Deze commissies nemen geen bezwaarschriften in behandeling over opgelegde aanslagen OZB belasting, rioolrecht, reinigingsrecht en afvalstoffenheffing. Deze bezwaarschriften worden in behandeling genomen door het SVHW (Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling).

Het bestuursorgaan dat zich laat adviseren door een adviescommissie, dient binnen **tien** weken na ontvangst van het bezwaarschrift het besluit in heroverweging te verzenden. De tijd die verstrijkt tijdens het herstellen van een verzuim op grond van artikel 6:6 Awb telt hierbij niet mee (artikel 7:10, tweede lid, Awb). Het bestuursorgaan kan, onder schriftelijke

---

¹ Een groot deel van dit hoofdstuk is overgenomen van een ander rekenkamerrapport, namelijk Onderzoek Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel, *Bezwaarlijke termijnen?*, april 2005.

mededeling aan de indiener, de beslissing voor ten hoogste **vier** weken verdagen.² Verder uitstel is alleen mogelijk als de indiener en de andere belanghebbenden daarmee instemmen.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de mogelijkheid om de termijn te verdagen in de wet opgenomen is voor bijzondere gevallen. De Nationale Ombudsman benoemt een groot aantal bezwaarschriften ineens (piekbelasting) en bijzonder ingewikkelde zaken als bijzondere gevallen.

Recente ontwikkelingen

Op 1 september 2004 is een wijziging in werking getreden, die het mogelijk maakt om de bezwaarprocedure over te slaan en rechtstreeks bij de bestuursrechter in beroep te gaan. De mogelijkheid staat open voor gevallen, waarin de bezwaarprocedure geen toegevoegde waarde heeft en een herhaling van zetten is. Het bestuursorgaan beslist zelf of een bezwaarschrift geschikt is voor rechtstreekse afdoening en kan hieromtrent beleidsregels vaststellen (artikel 7:1a Awb).

Op 15 maart 2005 is een wijziging van de Awb in werking getreden, die het mogelijk maakt om tegen het niet tijdig nemen van een besluit een klacht in te dienen bij een externe klachtinstantie, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke ombudsman.

De wet kent op dit moment geen sanctie voor het overschrijden van de termijn. Het is een termijn van orde. De indiener van het bezwaar kan beroep instellen bij de rechtbank (artikel 8:1 j° 6:3 Awb), maar heeft daar in het algemeen weinig baat bij. Strekking van de uitspraak van de rechter is in zo'n geval dat het bestuursorgaan gesommeerd wordt alsnog een besluit op het bezwaarschrift te nemen.

Wetsvoorstel dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op 7 juli 2006 is de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen door de Tweede Kamer aanvaard. Oorspronkelijk was er sprake van twee wetsvoorstellen:

- Dwangsom bij niet tijdig beslissen geeft de mogelijkheid om een dwangsom te eisen indien het bestuursorgaan niet tijdig beslist op een aanvraag of op een bezwaarschrift. Het gaat daarbij vooral om vergunningen, maar ook om de WOZ-beschikking op aanvraag (art. 26 en 28 Wet WOZ) en uitspraken op bezwaarschriften.
- Wet beroep bij niet tijdig beslissen heeft betrekking op alle beschikkingen en geeft de mogelijkheid om beroep bij de rechter in te stellen als het bestuursorgaan niet tijdig een beslissing neemt.

Door een amendement zijn de twee wetsvoorstellen in elkaar geschoven. De burger heeft nu de keuze: of een inhoudelijk besluit via de rechter of kiezen voor de dwangsom.

Andere amendementen en moties die zijn aangenomen zijn:

- instemming met uitstel van de beslistermijn door belanghebbende moet schriftelijk gebeuren;
- inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2009;
- bestuursorganen kunnen ervoor kiezen om de wet al eerder van toepassing te verklaren³.

---

² In afwijking van de Awb bedraagt de beslistermijn in belastingzaken één jaar (Algemene wet inzake de rijksbelasting in samenhang met de Gemeentewet en de Wet WOZ). De termijn kan worden verlengd met één jaar. Deze termijnen zullen op grond van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving worden ingekort.

³ De gemeente Rotterdam gaat als proef boetes betalen aan inwoners die, langer dan de termijn die ervoor staat, moeten wachten op individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning.

Indien een ingebrekestelling is ontvangen, kan volgens het wetsvoorstel de totale dwangsom per bezwaarschrift oplopen tot 1.260 euro.

Het wetsvoorstel ligt nu bij de Eerste Kamer.

3 Duur bezwaarprocedure

In het onderstaande overzicht staan de resultaten vermeld.

Tabel 1: resultaten afhandelingsduur in 2006

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Aantal bezwaarschriften	48 ingediend	46 behandeld	36 behandeld	58 behandeld en 49 ingediend	46 ingediend
Gemiddelde duur	38 weken (langste 87 weken en kortste 18 weken)	30 weken (langste 55 weken en kortste 11 weken)	-	Gemiddelde duur tot verzending advies college: 28 weken (langste 95 weken en kortste 5 weken) Gegevens over natraject ontbreken.	16 weken* (langste 27 weken en kortste 6 weken)
Percentage binnen 10 weken	0%	0%	-	-	-
Percentage binnen 14 weken	0%	4% - 8% (2 zaken zijn onduidelijk)	-	-	-

*) gemiddelde van 2005 i.p.v. 2006

Bergambacht

De gemiddelde afhandelingstermijn is door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Nederlek

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin iedere behandelde zaak wordt toegelicht. De informatieverstrekking over de duur van de procedure is in het jaarverslag van 2006 onduidelijk. De gemiddelde afhandelingstermijn is daarom door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Ouderkerk

Door de commissie is geen overzicht bijgehouden van de indien- en afhandelingsdata van bezwaarschriften in 2006. Het gemiddelde kan worden berekend aan de hand van de dossiergegevens. In een brief heeft de voorzitter aangegeven dat de afhandelingstermijnen van de

bezwaarschriften in 2006 zodanig zijn geweest dat het bestuursorgaan niet in staat was de beslissing op bezwaar te nemen binnen de in de Awb bedoelde termijnen. In een aantal zaken bedroeg de duur van de procedure meer dan een jaar.

Schoonhoven

Eind 2006 is afgesproken dat per kwartaal een rapportage wordt opgesteld voor de raad over de afhandeling van bezwaarschriften. In het overzicht van de behandelde bezwaarschriften in 2006 ontbreken de gegevens over de verzenddatum van de beslissing op beroep door het bestuursorgaan aan de bezwaarmaker. De rekenkamer heeft aan de hand van het overzicht alleen een deel van de gemiddelde afhandelingstermijn kunnen berekenen (zie bijlage 1).

Vlist

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin onder andere de totale gemiddelde behandeltijd wordt vermeld. De gemiddelde afhandelingstermijn van gemeente Vlist is afkomstig van het jaarverslag 2005. Het jaarverslag over 2006 is nog niet gereed.

4 Ervaren knelpunten

Op basis van de aangeleverde gegevens (jaarverslagen of brieven) is het onderstaande overzicht samengesteld.

Tabel 2: overzicht ervaren knelpunten

Gemeente	Ervaringen
Bergambacht	
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal inkomende bezwaarschriften fluctueert sterk (de ene maand komen er vier tot acht bezwaarschriften binnen de andere maand geen één). • Er is een trend waarneembaar dat steeds meer bezwaarschriften worden ingediend. • De commissie is van oordeel dat de (primaire) beslissingen niet altijd voldoende gemotiveerd zijn of er liggen aan de motivering onvoldoende kenbare feiten ten grondslag. • Het verlenen van medewerking door de vertegenwoordigers van de bestuursorganen geniet prioriteit en men leeft zich voldoende in de aard van de zaak en de belangen van de bezwaarden. • Gebleken is dat enkele zaken die waren binnengekomen bij Sociale Zaken niet waren doorgestuurd naar de secretaris van de commissie. <p>Overig: De adviezen tot grondverklaring worden veelal niet opgevolgd in de beslissing op bezwaar (in het jaarverslag wordt aangegeven dat het 7 van de 10 zaken betreft).</p>
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken werden aan Sociale Zaken van de K5-gemeenten gezonden. Pas geruime tijd later kwamen deze bezwaarschriften ter kennis van de commissie. • De voorbereiding van het verweer door de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan leverde vaak vertraging op. • Vooral bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken kwam het

	<p>regelmatig voor dat na de hoorzitting nadere informatie bij de verweerder moest worden ingewonnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De secretaris van de commissie is ook belast met andere werkzaamheden. In de praktijk bleek vlotte afhandeling van verslagen en adviezen daardoor tot nu toe een probleem te zijn. • Reclamanten vragen nogal eens uitstel van de hoorzitting. Dat verzoek wordt in principe éénmaal gehonoreerd.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Toezending bezwaarschriften vanuit K5-organisaties (sociale zaken en leerlingenvervoer) naar de commissie is niet altijd tijdig. • Ook in het natraject, nadat de commissie haar advies heeft aangeboden, kunnen vertragingen optreden. • Het al dan niet aanhouden van een bezwaarschrift ten behoeve van nader onderzoek is ook een reden van termijnoverschrijdingen. <p>Overig: Het dagelijks bestuur van K5 wordt geadviseerd door 5 lokale commissies. Er is een risico dat binnen het gebied van de K5-gemeenten identieke bezwaarzaken tot verschillende besluiten in verschillende gemeenten leiden omdat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere.</p>
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de registratie van de bezwaarschriften heeft de commissie geconstateerd dat met name besluiten naar aanleiding van uitgebrachte adviezen over bijstand en WVG-zaken lang op zich laten wachten. De voorbereiding van deze besluiten vindt plaats door Sociale Zaken (K5-organisatie). • Veel zaken worden gegrond verklaard op grond van het feit dat het primaire besluit onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd. <p>Overig: Gebleken is dat in 2005 geen verdagingsbesluit werd verzonden (verlenging termijn van 10 weken naar 14 weken).</p>

5 Maatregelen die zijn genomen voor een vlottere procedure

Uit de toegestuurde stukken konden de volgende maatregelen worden herleid, die zijn genomen om de duur te bekorten.

Tabel 3: overzicht verbetermaatregelen

Gemeente	Maatregelen
Bergambacht	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bezwaarprocedure laten onderzoeken door een extern bureau. In het onderzoeksrapport staan diverse aanbevelingen genoemd.
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het ad hoc plannen van extra zittingen indien er sprake is van een piekbelasting. • Zorgdragen dat de ambtelijke secretaris voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden. • De behandeling van de bezwaarschriften verspreiden over meerdere ambtenaren (vakafdeling VROM). • De adviezen van de commissie worden uitgebreid met een

	uiteenzetting van de feiten en de toepasselijke regelgeving. Op die manier kan de betreffende vakafdeling in de beslissing op bezwaar volstaan met een verwijzing naar het advies.
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Het systematisch bewaken van de termijnen • Aan de planning van de hoorzittingen (in principe één maal per maand) zal strakker de hand worden gehouden. Zo nodig wordt tussentijds een extra hoorzitting gehouden.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Het vervaardigen van kwartaalrapportages voor de raad
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • De juridische controller is verantwoordelijk voor het maken van het dossier en het voeren van het verweer namens het college ter zitting. De daling van de gemiddelde doorlooptijd ten opzicht van 2004 is bereikt doordat de juridische controller zeer snel na ontvangst van het bezwaarschrift een dossier ten behoeve van de behandeling in de hoorzitting kan aanleveren. • Beoordeling of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6 Conclusie en advies

6.1 Conclusie

De rekenkamer constateert dat de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven de termijnen van orde fors overschrijden.

De afhandeling van de bezwaarschriften van de gemeente Vlist was in 2005 redelijk op orde. De gemiddelde afhandelingstermijn was slechts 2 weken hoger dan de (verdaagde) wettelijke termijn van 14 weken.

Uit de ervaren knelpunten en de genomen maatregelen komen de volgende aandachtspunten voor een snelle afhandeling naar voren:

1. het tijdig doorsturen van bezwaarschriften die bij Sociale Zaken binnenkomen naar de adviescommissie;
2. het inplannen van hoorzittingen in relatie met de af te handelen bezwaarschriften;
3. het zorgdragen dat de ambtelijke ondersteuning voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden inclusief de bewaking van de termijnen;
4. het zorgdragen dat de organisatie wordt ondersteund bij het maken van het dossier, het voeren van verweer en het voorbereiden van het besluit op bezwaar (bijvoorbeeld door een juridische controller);
5. het beoordelen of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6.2 Advies

Met het oog op de belangen van de burger vindt de rekenkamer dat alle K5-gemeenten het behalen van de termijn van tien weken als uitgangspunt moet hanteren. De bezwaarprocedure moet zodanig zijn ingericht en bewaakt dat een besluit op een bezwaar in principe binnen 10 weken haalbaar is. Indien noodzakelijk kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om de termijn te verlengen met 4 weken. Aandacht voor de inrichting en de bewaking van de

procedure is bovendien van belang gezien de mogelijke inwerkingtreding van de Wet Dwangsom. De gemeenten kunnen dan worden geconfronteerd met financiële gevolgen.

De rekenkamer is van mening dat de huidige situatie bij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven zodanig is dat het nemen van ingrijpende maatregelen op zijn plaats is. Verder onderzoek door de rekenkamer naar handelingen in het verleden heeft naar verwachting onvoldoende toegevoegde waarde. De rekenkamer adviseert de bezwaarprocedure (de organisatie en de processtappen) geheel opnieuw in te richten waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde vijf aandachtspunten (paragraaf 6.1.). Een mogelijkheid is om een K5-brede werkgroep in te stellen die als taak heeft een uniform proces in te richten.

Een optimalisatie van de procedure en de organisatie door iedere K5-gemeente kan veel effect hebben op de doorlooptijden van de bezwaarprocedures. Het meeste effect is te verwachten door de instelling van een gezamenlijke adviescommissie ten behoeve van de K5-gemeenten met verschillende kamers (zoals een kamer Sociale Zaken).

De voordelen van een gezamenlijke commissie zijn:

- de vergaderingen en de hoorzittingen kunnen effectiever worden ingepland omdat er meer zaken zijn (op basis van tabel 1: 225 zaken);
- de secretariaatswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door personen die verder geen andere werkzaamheden hebben; hierdoor kan men zich volledig richten op de werkzaamheden.
- Er is geen risico dat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere over bijvoorbeeld de bewaarschriften over sociale zaken.

6.3 Tot slot

Een mogelijke vraag is of opschaling in de praktijk tot betere resultaten leidt. De rekenkamer heeft bij 6 middelgrote gemeenten de gegevens over de afhandelingstermijnen van bewaarschriften in kaart gebracht (zie bijlage 2). Gebleken is dat bij twee gemeenten geen concrete informatie openbaar is gemaakt (bijvoorbeeld in het burgerjaarverslag) en dat bij vier gemeenten de afhandeling van bewaarschriften redelijk op orde is.

Bijlage 1 Berekeningen gemiddelde behandelduur

Gemeente Bergambacht			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	5 2005	25	72
2	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
3	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
4	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
5	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
6	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
7	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
8	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
9	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
10	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
11	de raad heeft reeds beslist		
12	uitgesteld; initiatief voortzetting bij bezwaarmaker		
13	2	25	23
14	48 2005	26	30
15	bezwaarschrift ingetrokken		
16	5	27	22
17	3	30	27
18	bezwaarschrift ingetrokken		
19	6	42	36
20	geen einddatum		
21	5	10 2007	57
22	7 2005	42	87
23	36 2005	48	64
24	16	50	34
25	17	48	31
26	geen einddatum		
27	aangehouden		
28	aangehouden		
29	31	49	18
30	23	9 2007	38
31	bezwaarschrift ingetrokken		
32	34	9 2007	27
33	17	15 2007	50
34	28	12 2007	36
35	37	18 2007	33
36	14	12 2007	50
37	41	12 2007	23
38	geen einddatum		
39	bezwaarschrift ingetrokken		
40	aangehouden		
41	bezwaarschrift ingetrokken		
42	bezwaarschrift ingetrokken		
43	geen einddatum		
44	nog in behandeling		
45	nog in behandeling		
46	bezwaarschrift ingetrokken		
47	45	11	18

langste

kortste

kortste

48	45	19	26
----	----	----	----

totaal weken	802
totaal zaken	21
gemiddeld	38,2

Gemeente Nederlek			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	37 2005	16	31
2	31 2005	20	41
3	50 2005	50	52
4	33 2005	20	39
5	34 2005	20	38
6	40 2005	20	32
7	begindatum onduidelijk		
8	begindatum onduidelijk		
9		geen einddatum	
10	47 2005	33	38
11			
12	45 2005	19	26
13	30 2005	25	47
14		geen einddatum	
15	48 2005	41	45
16	52 2005	31	31
17	47 2005	33	38
18	50 2005	28	30
19	51 2005	28	29
20	3	31	28
21	13	36	23
22	begindatum onduidelijk		
23	5	35	30
24	28 2005	31	55
25	49 2005	31	34
26	geen hoorzitting		
27		einddatum onduidelijk	
28	16	32	16
29	15	32	17
30	16	34	18
31	10	35	25
32	7	35	28
33	25	2 2007	29
34	28	39	11
35	17	39	22
36	26	39	13
37	28	43	15
38	27	43	16
39	12	7 2007	47
40		intrekking besluit	
41	26	52	26
42		geen einddatum	

langste

kortste

43	28	5 2007	29
44	30	7 2007	29
45	40	7 2007	19
46		geen einddatum	

totaal weken	1047
totaal zaken	35
gemiddeld	29,9

Gemeente Schoonhoven			
nr	weeknr. begin	wknr. advies college	aantal weken
1	38 2004	29	95
2	31-2005	50	71
3	bezwaarschrift ingetrokken		
4	32-2005	43	63
5	42-2005	50	60
6	41-2005	48	59
7	51-2005	14	15
8	52-2005	19	19
9	bezwaarschrift ingetrokken		
10	2	14	12
11	4	28	24
12	4	19	15
13	op verzoek bezwaarde niet behandeld ivm lopend overleg		
14	4	19	15
15	5	19	14
16	5	19	14
17	8	50	42
18	zelfde zaak als nr 1		
19	11	48	37
20	12	47	35
21	13	29	16
22	14	22	8
23	16	51	35
24	16	47	31
25	19	50	31
26	geen einddatum		
27	21	47	26
28	bezwaarschrift ingetrokken		
29	niet behandeld		
30	26	3 2007	29
31	niet behandeld		
32	30	3 2007	25
33	31	8 2007	29
34	32	51	19
35	32	6 2007	26
36	geen einddatum		
37	geen einddatum		
38	36	50	14
39	36	3 2007	19
40	geen einddatum		
41	37	6 2007	21
42	niet behandeld		

langste

43	geen einddatum			
44	niet behandeld			
45	bezwaarschrift ingetrokken			
46	geen einddatum			
47	41	46	5	kortste
48	41	46	5	kortste
49	ambtshalve beëindiging (gevraagde actie uitgevoerd)			
50	41	50	9	
51	geen einddatum			
52	geen einddatum			
53	geen einddatum			
54	geen einddatum			
55	geen einddatum			
56	bezwaarschrift ingetrokken			

totaal weken	938
totaal zaken	33
gemiddeld	28,4

Bijlage 2 De afhandeling van bezwaarschriften bij zes andere gemeenten

Op verzoek van een gemeentesecretaris zijn de gegevens van de bezwaarprocedure van de gemeente Hardenberg in kaart gebracht. Deze gemeente heeft verschillende kernen en heeft een vergelijkbaar aantal inwoners als het totaal van de K5-gemeenten. Aan de hand van een overzicht van gemeenten met de inwoneraantallen zijn de volgende 5 gemeenten door de rekenkamer geselecteerd:

- twee middelgrote gemeenten in de buurt van de Krimpenerwaard: Capelle aan den IJssel en Nieuwegein;
- drie wat kleinere gemeenten met diverse kernen: Terneuzen, Hoogeveen en Oosterhout.

Het overzicht heeft als doel een beeld te geven van de situatie bij een paar andere gemeenten. Er is geen sprake van een representatief onderzoek van het landelijk gemiddelde.

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2007	Aantal ingediende bezwaarschriften	Afhandelingstermijn	Organisatie
Hardenberg	58.071	2005: 117 2006: 156	2005: 20 weken 2006: 22 weken	Geen aparte kamers
Capelle aan den IJssel	65.501	2005: 259 2006: 276	2005: 80% binnen de wettelijke termijn 2006: 74% binnen de wettelijke termijn	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personeelkamer
Nieuwegein	61.234	maart tot en met december 2005: 258	Algemene kamer: 16,2 weken Sociale kamer: 11,2 weken	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personele Kamer
Terneuzen	55.270	2005: 107 2006: 116	In 2005 kon over het algemeen de bezwaarschriften worden afgehandeld binnen 3 maanden (circa 13 weken)	Geen aparte kamers
Hoogeveen	54.311	2006: 269	2006: 16 weken (kortste 4 weken langste 97 weken) (55% binnen 14 weken afgehandeld)	De commissie werkt verdeeld over twee kamers van elk drie commissieleden. De verdeling van onderwerpen over een algemene kamer en een sociale kamer is in 2004

				losgelaten. Beide kamers behandelen nu alle soorten zaken.
Oosterhout	53.278	2005: 126	Opmerking in burgerjaarverslag van 2005: nog te vaak moet een bezwaarmaker te lang wachten op de uitspraak.	Twee adviescommissies: Adviescommissie Algemene wet bestuursrecht en Bezwaarschriften sociale zekerheid/ beroepschriften kwijtschelding

---

Rapportage beperkt onderzoek
Afhandelingstermijnen van bezwaarschriften
K5-gemeenten

De K5-gemeenten hebben gezamenlijk een rekenkamer met twee leden die onafhankelijk zijn van de plaatselijke politieke partijen. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van beleid.

De gemeentelijke organisatie heeft haar eigen taken en verantwoordelijkheden voor het bereiken van haar doelen en de controle hierop. De rekenkamer moet gezien worden als het sluitstuk van de controlemiddelen.

De rekenkamer heeft de volgende doelen voor ogen:

- het versterken van de rol van de gemeenteraden;
- het vergroten van de publieke verantwoording;
- het verbeteren van het gemeentelijk handelen.

De rekenkamer kan deze doelen bereiken door onderzoek uit te voeren en hierover te rapporteren. De rekenkamer richt zich met de conclusies van de onderzoeken en de aanbevelingen in de eerste plaats tot de gemeenteraden. Daarnaast worden de onderzoeksresultaten onder de aandacht gebracht bij de burgers.

Samenstelling Rekenkamer K5

De heer L. van der Kallen (voorzitter)

De heer R. Kreukniet

Secretaris:

Mevrouw J. Hoogendoorn

Contactgegevens

Rekenkamer K5

Postbus 3018

2935 ZG Ouderkerk aan den IJssel

e-mail: jhoogendoorn@ouderkerk.nl

website: www.k5-gemeenten.nl onderdeel rekenkamer

1 Inleiding

De gezamenlijke rekenkamer van de K5-gemeenten heeft een beperkt onderzoek uitgevoerd naar de afhandelingstermijnen van bezwaarschriften teneinde te bepalen of een uitgebreider onderzoek wenselijk is.

In het onderzoek stonden de volgende vragen centraal:

1. Hoeveel procent van de bezwaarschriften wordt in 2006 afgehandeld binnen de geldende termijnen?
2. Welke knelpunten ervaart iedere commissie bezwaar- en beroepschriften om binnen de geldende termijnen de bezwaarschriften af te handelen?

Aan de vijf commissies is door de rekenkamer gevraagd om gegevens aan te leveren over de afhandelingstermijnen en de ervaren knelpunten. De resultaten van dit rapport zijn gebaseerd op de aangeleverde gegevens (zoals jaarverslagen en overzichten behandelde bezwaarschriften). De dossiers met alle gegevens over de behandeling van individuele bezwaarschriften zijn **niet** bestudeerd. De resultaten van dit beperkte onderzoek zijn **niet** voor verificatie voorgelegd aan de adviescommissies voor bezwaar en beroep.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het wettelijk kader en relevante ontwikkelingen. De resultaten over de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften zijn opgenomen in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de ervaren knelpunten. De maatregelen die per K5-gemeente zijn genomen om de bezwaarprocedure te versnellen staan in hoofdstuk 5. Tot slot motiveert de rekenkamer haar advies over de te nemen vervolgstappen in hoofdstuk 6.

2 De bezwaarprocedure¹

Iedere burger of organisatie die het niet eens is met een beschikking kan daartegen bezwaar aantekenen. De gemeente neemt het genomen besluit dan, met inachtneming van de standpunten van de bezwaarmaker, in heroverweging.

Alle K5-gemeenten hebben een adviescommissie, een commissie bezwaar- en beroepschriften, ingesteld die de partijen hoort en de raad/het college adviseert. Deze commissies nemen geen bezwaarschriften in behandeling over opgelegde aanslagen OZB belasting, rioolrecht, reinigingsrecht en afvalstoffenheffing. Deze bezwaarschriften worden in behandeling genomen door het SVHW (Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling).

Het bestuursorgaan dat zich laat adviseren door een adviescommissie, dient binnen **tien** weken na ontvangst van het bezwaarschrift het besluit in heroverweging te verzenden. De tijd die verstrijkt tijdens het herstellen van een verzuim op grond van artikel 6:6 Awb telt hierbij niet mee (artikel 7:10, tweede lid, Awb). Het bestuursorgaan kan, onder schriftelijke

---

¹ Een groot deel van dit hoofdstuk is overgenomen van een ander rekenkamerrapport, namelijk Onderzoek Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel, *Bezwaarlijke termijnen?*, april 2005.

mededeling aan de indiener, de beslissing voor ten hoogste **vier** weken verdagen.² Verder uitstel is alleen mogelijk als de indiener en de andere belanghebbenden daarmee instemmen.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat de mogelijkheid om de termijn te verdagen in de wet opgenomen is voor bijzondere gevallen. De Nationale Ombudsman benoemt een groot aantal bezwaarschriften ineens (piekbelasting) en bijzonder ingewikkelde zaken als bijzondere gevallen.

Recente ontwikkelingen

Op 1 september 2004 is een wijziging in werking getreden, die het mogelijk maakt om de bezwaarprocedure over te slaan en rechtstreeks bij de bestuursrechter in beroep te gaan. De mogelijkheid staat open voor gevallen, waarin de bezwaarprocedure geen toegevoegde waarde heeft en een herhaling van zetten is. Het bestuursorgaan beslist zelf of een bezwaarschrift geschikt is voor rechtstreekse afdoening en kan hieromtrent beleidsregels vaststellen (artikel 7:1a Awb).

Op 15 maart 2005 is een wijziging van de Awb in werking getreden, die het mogelijk maakt om tegen het niet tijdig nemen van een besluit een klacht in te dienen bij een externe klachtinstantie, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke ombudsman.

De wet kent op dit moment geen sanctie voor het overschrijden van de termijn. Het is een termijn van orde. De indiener van het bezwaar kan beroep instellen bij de rechtbank (artikel 8:1 j° 6:3 Awb), maar heeft daar in het algemeen weinig baat bij. Strekking van de uitspraak van de rechter is in zo'n geval dat het bestuursorgaan gesommeerd wordt alsnog een besluit op het bezwaarschrift te nemen.

Wetsvoorstel dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op 7 juli 2006 is de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen door de Tweede Kamer aanvaard. Oorspronkelijk was er sprake van twee wetsvoorstellen:

- Dwangsom bij niet tijdig beslissen geeft de mogelijkheid om een dwangsom te eisen indien het bestuursorgaan niet tijdig beslist op een aanvraag of op een bezwaarschrift. Het gaat daarbij vooral om vergunningen, maar ook om de WOZ-beschikking op aanvraag (art. 26 en 28 Wet WOZ) en uitspraken op bezwaarschriften.
- Wet beroep bij niet tijdig beslissen heeft betrekking op alle beschikkingen en geeft de mogelijkheid om beroep bij de rechter in te stellen als het bestuursorgaan niet tijdig een beslissing neemt.

Door een amendement zijn de twee wetsvoorstellen in elkaar geschoven. De burger heeft nu de keuze: of een inhoudelijk besluit via de rechter of kiezen voor de dwangsom.

Andere amendementen en moties die zijn aangenomen zijn:

- instemming met uitstel van de beslistermijn door belanghebbende moet schriftelijk gebeuren;
- inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2009;
- bestuursorganen kunnen ervoor kiezen om de wet al eerder van toepassing te verklaren³.

---

² In afwijking van de Awb bedraagt de beslistermijn in belastingzaken één jaar (Algemene wet inzake de rijksbelasting in samenhang met de Gemeentewet en de Wet WOZ). De termijn kan worden verlengd met één jaar. Deze termijnen zullen op grond van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving worden ingekort.

³ De gemeente Rotterdam gaat als proef boetes betalen aan inwoners die, langer dan de termijn die ervoor staat, moeten wachten op individuele voorzieningen maatschappelijke ondersteuning.

Indien een ingebrekestelling is ontvangen, kan volgens het wetsvoorstel de totale dwangsom per bezwaarschrift oplopen tot 1.260 euro.

Het wetsvoorstel ligt nu bij de Eerste Kamer.

3 Duur bezwaarprocedure

In het onderstaande overzicht staan de resultaten vermeld.

Tabel 1: resultaten afhandeldingsduur in 2006

	Bergambacht	Nederlek	Ouderkerk	Schoonhoven	Vlist
Aantal bezwaarschriften	48 ingediend	46 behandeld	36 behandeld	58 behandeld en 49 ingediend	46 ingediend
Gemiddelde duur	38 weken (langste 87 weken en kortste 18 weken)	30 weken (langste 55 weken en kortste 11 weken)	-	Gemiddelde duur tot verzending advies college: 28 weken (langste 95 weken en kortste 5 weken) Gegevens over natraject ontbreken.	16 weken* (langste 27 weken en kortste 6 weken)
Percentage binnen 10 weken	0%	0%	-	-	-
Percentage binnen 14 weken	0%	4% - 8% (2 zaken zijn onduidelijk)	-	-	-

*) gemiddelde van 2005 i.p.v. 2006

Bergambacht

De gemiddelde afhandelingstermijn is door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Nederlek

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin iedere behandelde zaak wordt toegelicht. De informatieverstrekking over de duur van de procedure is in het jaarverslag van 2006 onduidelijk. De gemiddelde afhandelingstermijn is daarom door de rekenkamer zelf berekend aan de hand van het aangeleverde overzicht (zie bijlage 1).

Ouderkerk

Door de commissie is geen overzicht bijgehouden van de indien- en afhandelingsdata van bezwaarschriften in 2006. Het gemiddelde kan worden berekend aan de hand van de dossiergegevens. In een brief heeft de voorzitter aangegeven dat de afhandelingstermijnen van de

bezwaarschriften in 2006 zodanig zijn geweest dat het bestuursorgaan niet in staat was de beslissing op bezwaar te nemen binnen de in de Awb bedoelde termijnen. In een aantal zaken bedroeg de duur van de procedure meer dan een jaar.

Schoonhoven

Eind 2006 is afgesproken dat per kwartaal een rapportage wordt opgesteld voor de raad over de afhandeling van bezwaarschriften. In het overzicht van de behandelde bezwaarschriften in 2006 ontbreken de gegevens over de verzenddatum van de beslissing op beroep door het bestuursorgaan aan de bezwaarmaker. De rekenkamer heeft aan de hand van het overzicht alleen een deel van de gemiddelde afhandelingstermijn kunnen berekenen (zie bijlage 1).

Vlist

De commissie stelt ieder jaar een jaarverslag op waarin onder andere de totale gemiddelde behandeltijd wordt vermeld. De gemiddelde afhandelingstermijn van gemeente Vlist is afkomstig van het jaarverslag 2005. Het jaarverslag over 2006 is nog niet gereed.

4 Ervaren knelpunten

Op basis van de aangeleverde gegevens (jaarverslagen of brieven) is het onderstaande overzicht samengesteld.

Tabel 2: overzicht ervaren knelpunten

Gemeente	Ervaringen
Bergambacht	
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal inkomende bezwaarschriften fluctueert sterk (de ene maand komen er vier tot acht bezwaarschriften binnen de andere maand geen één). • Er is een trend waarneembaar dat steeds meer bezwaarschriften worden ingediend. • De commissie is van oordeel dat de (primaire) beslissingen niet altijd voldoende gemotiveerd zijn of er liggen aan de motivering onvoldoende kenbare feiten ten grondslag. • Het verlenen van medewerking door de vertegenwoordigers van de bestuursorganen geniet prioriteit en men leeft zich voldoende in de aard van de zaak en de belangen van de bezwaarden. • Gebleken is dat enkele zaken die waren binnengekomen bij Sociale Zaken niet waren doorgestuurd naar de secretaris van de commissie. <p>Overig: De adviezen tot grondverklaring worden veelal niet opgevolgd in de beslissing op bezwaar (in het jaarverslag wordt aangegeven dat het 7 van de 10 zaken betreft).</p>
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken werden aan Sociale Zaken van de K5-gemeenten gezonden. Pas geruime tijd later kwamen deze bezwaarschriften ter kennis van de commissie. • De voorbereiding van het verweer door de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan leverde vaak vertraging op. • Vooral bezwaarschriften met betrekking tot sociale zaken kwam het

	<p>regelmatig voor dat na de hoorzitting nadere informatie bij de verweerder moest worden ingewonnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De secretaris van de commissie is ook belast met andere werkzaamheden. In de praktijk bleek vlotte afhandeling van verslagen en adviezen daardoor tot nu toe een probleem te zijn. • Reclamanten vragen nogal eens uitstel van de hoorzitting. Dat verzoek wordt in principe éénmaal gehonoreerd.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Toezending bezwaarschriften vanuit K5-organisaties (sociale zaken en leerlingenvervoer) naar de commissie is niet altijd tijdig. • Ook in het natraject, nadat de commissie haar advies heeft aangeboden, kunnen vertragingen optreden. • Het al dan niet aanhouden van een bezwaarschrift ten behoeve van nader onderzoek is ook een reden van termijnoverschrijdingen. <p>Overig: Het dagelijks bestuur van K5 wordt geadviseerd door 5 lokale commissies. Er is een risico dat binnen het gebied van de K5-gemeenten identieke bezwaarzaken tot verschillende besluiten in verschillende gemeenten leiden omdat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere.</p>
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de registratie van de bezwaarschriften heeft de commissie geconstateerd dat met name besluiten naar aanleiding van uitgebrachte adviezen over bijstand en WVG-zaken lang op zich laten wachten. De voorbereiding van deze besluiten vindt plaats door Sociale Zaken (K5-organisatie). • Veel zaken worden gegrond verklaard op grond van het feit dat het primaire besluit onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd. <p>Overig: Gebleken is dat in 2005 geen verdagingsbesluit werd verzonden (verlenging termijn van 10 weken naar 14 weken).</p>

5 Maatregelen die zijn genomen voor een vlottere procedure

Uit de toegestuurde stukken konden de volgende maatregelen worden herleid, die zijn genomen om de duur te bekorten.

Tabel 3: overzicht verbetermaatregelen

Gemeente	Maatregelen
Bergambacht	<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente heeft de bezwaarprocedure laten onderzoeken door een extern bureau. In het onderzoeksrapport staan diverse aanbevelingen genoemd.
Nederlek	<ul style="list-style-type: none"> • Het ad hoc plannen van extra zittingen indien er sprake is van een piekbelasting. • Zorgdragen dat de ambtelijke secretaris voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden. • De behandeling van de bezwaarschriften verspreiden over meerdere ambtenaren (vakafdeling VROM). • De adviezen van de commissie worden uitgebreid met een

	uiteenzetting van de feiten en de toepasselijke regelgeving. Op die manier kan de betreffende vakafdeling in de beslissing op bezwaar volstaan met een verwijzing naar het advies.
Ouderkerk	<ul style="list-style-type: none"> • Het systematisch bewaken van de termijnen • Aan de planning van de hoorzittingen (in principe één maal per maand) zal strakker de hand worden gehouden. Zo nodig wordt tussentijds een extra hoorzitting gehouden.
Schoonhoven	<ul style="list-style-type: none"> • Het vervaardigen van kwartaalrapportages voor de raad
Vlist	<ul style="list-style-type: none"> • De juridische controller is verantwoordelijk voor het maken van het dossier en het voeren van het verweer namens het college ter zitting. De daling van de gemiddelde doorlooptijd ten opzicht van 2004 is bereikt doordat de juridische controller zeer snel na ontvangst van het bezwaarschrift een dossier ten behoeve van de behandeling in de hoorzitting kan aanleveren. • Beoordeling of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6 Conclusie en advies

6.1 Conclusie

De rekenkamer constateert dat de afhandelingstermijnen van de bezwaarschriften van de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven de termijnen van orde fors overschrijden.

De afhandeling van de bezwaarschriften van de gemeente Vlist was in 2005 redelijk op orde. De gemiddelde afhandelingstermijn was slechts 2 weken hoger dan de (verdaagde) wettelijke termijn van 14 weken.

Uit de ervaren knelpunten en de genomen maatregelen komen de volgende aandachtspunten voor een snelle afhandeling naar voren:

1. het tijdig doorsturen van bezwaarschriften die bij Sociale Zaken binnenkomen naar de adviescommissie;
2. het inplannen van hoorzittingen in relatie met de af te handelen bezwaarschriften;
3. het zorgdragen dat de ambtelijke ondersteuning voldoende tijd beschikbaar heeft voor de werkzaamheden inclusief de bewaking van de termijnen;
4. het zorgdragen dat de organisatie wordt ondersteund bij het maken van het dossier, het voeren van verweer en het voorbereiden van het besluit op bezwaar (bijvoorbeeld door een juridische controller);
5. het beoordelen of via direct overleg met betrokkenen een oplossing kan worden gezocht met het doel om formele behandeling van het bezwaarschrift te voorkomen.

6.2 Advies

Met het oog op de belangen van de burger vindt de rekenkamer dat alle K5-gemeenten het behalen van de termijn van tien weken als uitgangspunt moet hanteren. De bezwaarprocedure moet zodanig zijn ingericht en bewaakt dat een besluit op een bezwaar in principe binnen 10 weken haalbaar is. Indien noodzakelijk kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid om de termijn te verlengen met 4 weken. Aandacht voor de inrichting en de bewaking van de

procedure is bovendien van belang gezien de mogelijke inwerkingtreding van de Wet Dwangsom. De gemeenten kunnen dan worden geconfronteerd met financiële gevolgen.

De rekenkamer is van mening dat de huidige situatie bij de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk en Schoonhoven zodanig is dat het nemen van ingrijpende maatregelen op zijn plaats is. Verder onderzoek door de rekenkamer naar handelingen in het verleden heeft naar verwachting onvoldoende toegevoegde waarde. De rekenkamer adviseert de bezwaarprocedure (de organisatie en de processtappen) geheel opnieuw in te richten waarbij rekening wordt gehouden met de eerder genoemde vijf aandachtspunten (paragraaf 6.1.). Een mogelijkheid is om een K5-brede werkgroep in te stellen die als taak heeft een uniform proces in te richten.

Een optimalisatie van de procedure en de organisatie door iedere K5-gemeente kan veel effect hebben op de doorlooptijden van de bezwaarprocedures. Het meeste effect is te verwachten door de instelling van een gezamenlijke adviescommissie ten behoeve van de K5-gemeenten met verschillende kamers (zoals een kamer Sociale Zaken).

De voordelen van een gezamenlijke commissie zijn:

- de vergaderingen en de hoorzittingen kunnen effectiever worden ingepland omdat er meer zaken zijn (op basis van tabel 1: 225 zaken);
- de secretariaatswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door personen die verder geen andere werkzaamheden hebben; hierdoor kan men zich volledig richten op de werkzaamheden.
- Er is geen risico dat de ene lokale commissie anders oordeelt dan de andere over bijvoorbeeld de bewaarschriften over sociale zaken.

6.3 Tot slot

Een mogelijke vraag is of opschaling in de praktijk tot betere resultaten leidt. De rekenkamer heeft bij 6 middelgrote gemeenten de gegevens over de afhandelingstermijnen van bewaarschriften in kaart gebracht (zie bijlage 2). Gebleken is dat bij twee gemeenten geen concrete informatie openbaar is gemaakt (bijvoorbeeld in het burgerjaarverslag) en dat bij vier gemeenten de afhandeling van bewaarschriften redelijk op orde is.

Bijlage 1 Berekeningen gemiddelde behandelduur

Gemeente Bergambacht			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	5 2005	25	72
2	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
3	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
4	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
5	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
6	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
7	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
8	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
9	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
10	bezwaarschrift tegen hetzelfde besluit		
11	de raad heeft reeds beslist		
12	uitgesteld; initiatief voortzetting bij bezwaarmaker		
13	2	25	23
14	48 2005	26	30
15	bezwaarschrift ingetrokken		
16	5	27	22
17	3	30	27
18	bezwaarschrift ingetrokken		
19	6	42	36
20	geen einddatum		
21	5	10 2007	57
22	7 2005	42	87
23	36 2005	48	64
24	16	50	34
25	17	48	31
26	geen einddatum		
27	aangehouden		
28	aangehouden		
29	31	49	18
30	23	9 2007	38
31	bezwaarschrift ingetrokken		
32	34	9 2007	27
33	17	15 2007	50
34	28	12 2007	36
35	37	18 2007	33
36	14	12 2007	50
37	41	12 2007	23
38	geen einddatum		
39	bezwaarschrift ingetrokken		
40	aangehouden		
41	bezwaarschrift ingetrokken		
42	bezwaarschrift ingetrokken		
43	geen einddatum		
44	nog in behandeling		
45	nog in behandeling		
46	bezwaarschrift ingetrokken		
47	45	11	18

langste

kortste

kortste

48	45	19	26
----	----	----	----

totaal weken	802
totaal zaken	21
gemiddeld	38,2

Gemeente Nederlek			
nr	weeknr. begin	weeknr. eind	aantal weken
1	37 2005	16	31
2	31 2005	20	41
3	50 2005	50	52
4	33 2005	20	39
5	34 2005	20	38
6	40 2005	20	32
7	begindatum onduidelijk		
8	begindatum onduidelijk		
9		geen einddatum	
10	47 2005	33	38
11			
12	45 2005	19	26
13	30 2005	25	47
14		geen einddatum	
15	48 2005	41	45
16	52 2005	31	31
17	47 2005	33	38
18	50 2005	28	30
19	51 2005	28	29
20	3	31	28
21	13	36	23
22	begindatum onduidelijk		
23	5	35	30
24	28 2005	31	55
25	49 2005	31	34
26	geen hoorzitting		
27		einddatum onduidelijk	
28	16	32	16
29	15	32	17
30	16	34	18
31	10	35	25
32	7	35	28
33	25	2 2007	29
34	28	39	11
35	17	39	22
36	26	39	13
37	28	43	15
38	27	43	16
39	12	7 2007	47
40		intrekking besluit	
41	26	52	26
42		geen einddatum	

langste

kortste

43	28	5 2007	29
44	30	7 2007	29
45	40	7 2007	19
46		geen einddatum	

totaal weken	1047
totaal zaken	35
gemiddeld	29,9

Gemeente Schoonhoven			
nr	weeknr. begin	wknr. advies college	aantal weken
1	38 2004	29	95
2	31-2005	50	71
3	bezwaarschrift ingetrokken		
4	32-2005	43	63
5	42-2005	50	60
6	41-2005	48	59
7	51-2005	14	15
8	52-2005	19	19
9	bezwaarschrift ingetrokken		
10	2	14	12
11	4	28	24
12	4	19	15
13	op verzoek bezwaarde niet behandeld ivm lopend overleg		
14	4	19	15
15	5	19	14
16	5	19	14
17	8	50	42
18	zelfde zaak als nr 1		
19	11	48	37
20	12	47	35
21	13	29	16
22	14	22	8
23	16	51	35
24	16	47	31
25	19	50	31
26	geen einddatum		
27	21	47	26
28	bezwaarschrift ingetrokken		
29	niet behandeld		
30	26	3 2007	29
31	niet behandeld		
32	30	3 2007	25
33	31	8 2007	29
34	32	51	19
35	32	6 2007	26
36	geen einddatum		
37	geen einddatum		
38	36	50	14
39	36	3 2007	19
40	geen einddatum		
41	37	6 2007	21
42	niet behandeld		

langste

43	geen einddatum			
44	niet behandeld			
45	bezwaarschrift ingetrokken			
46	geen einddatum			
47	41	46	5	kortste
48	41	46	5	kortste
49	ambtshalve beëindiging (gevraagde actie uitgevoerd)			
50	41	50	9	
51	geen einddatum			
52	geen einddatum			
53	geen einddatum			
54	geen einddatum			
55	geen einddatum			
56	bezwaarschrift ingetrokken			

totaal weken	938
totaal zaken	33
gemiddeld	28,4

Bijlage 2 De afhandeling van bezwaarschriften bij zes andere gemeenten

Op verzoek van een gemeentesecretaris zijn de gegevens van de bezwaarprocedure van de gemeente Hardenberg in kaart gebracht. Deze gemeente heeft verschillende kernen en heeft een vergelijkbaar aantal inwoners als het totaal van de K5-gemeenten. Aan de hand van een overzicht van gemeenten met de inwoneraantallen zijn de volgende 5 gemeenten door de rekenkamer geselecteerd:

- twee middelgrote gemeenten in de buurt van de Krimpenerwaard: Capelle aan den IJssel en Nieuwegein;
- drie wat kleinere gemeenten met diverse kernen: Terneuzen, Hoogeveen en Oosterhout.

Het overzicht heeft als doel een beeld te geven van de situatie bij een paar andere gemeenten. Er is geen sprake van een representatief onderzoek van het landelijk gemiddelde.

Gemeente	Aantal inwoners 1-1-2007	Aantal ingediende bezwaarschriften	Afhandelingstermijn	Organisatie
Hardenberg	58.071	2005: 117 2006: 156	2005: 20 weken 2006: 22 weken	Geen aparte kamers
Capelle aan den IJssel	65.501	2005: 259 2006: 276	2005: 80% binnen de wettelijke termijn 2006: 74% binnen de wettelijke termijn	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personeelkamer
Nieuwegein	61.234	maart tot en met december 2005: 258	Algemene kamer: 16,2 weken Sociale kamer: 11,2 weken	De commissie bestaat uit een Algemene Kamer, een Sociale Kamer en een Personele Kamer
Terneuzen	55.270	2005: 107 2006: 116	In 2005 kon over het algemeen de bezwaarschriften worden afgehandeld binnen 3 maanden (circa 13 weken)	Geen aparte kamers
Hoogeveen	54.311	2006: 269	2006: 16 weken (kortste 4 weken langste 97 weken) (55% binnen 14 weken afgehandeld)	De commissie werkt verdeeld over twee kamers van elk drie commissieleden. De verdeling van onderwerpen over een algemene kamer en een sociale kamer is in 2004

				losgelaten. Beide kamers behandelen nu alle soorten zaken.
Oosterhout	53.278	2005: 126	Opmerking in burgerjaarverslag van 2005: nog te vaak moet een bezwaarmaker te lang wachten op de uitspraak.	Twee adviescommissies: Adviescommissie Algemene wet bestuursrecht en Bezwaarschriften sociale zekerheid/ beroepschriften kwijtschelding